

73.500.000.000 zł. wydał świat

na przygotowania do wojny

W roku 1913 wydano na zbrojenia tylko 21 miliardów

BERLIN, 7.1. Kwartalnik „Vierteljahrshefte zur Konjunkturforschung” (Hamburg) przynosi cię kawe dane o rozmiarach zbrojeń poszczególnych państw i wpływie ich na życie gospodarcze. Ciekawą jest rzeczą, że pismo nie podaje danych o... zbrojeniach niemieckich.

Wydatki zbrojeniowe świata wyniosły w r. 1913 okragło 21 miliardów zł., w latach 1928/39 wzrosły do 31,5—32,6 mld. zł. i w r. 1936 do 73,5 mld. zł. W r. 1913, w latach 1925—1929 światowe wydatki zbrojeniowe wynosiły około 4 proc. wartości produkcji światowej. W roku 1936

stosunek ten wyraził się co najmniej liczbą 11 proc.

Tempo wzrostu wydatków zbrojeniowych stało się szczególnie intensywne w ostatnich 4 latach. W stosunku do r. 1928 wydatki zbrojeniowe Francji wzrosły o 56 proc., W. Brytanii — o 39 pr., Stanów Zjednoczonych — o 38 proc., Japonii — o przeszło 100 proc., a wzrost wydatków zbrojeniowych Sowieci — według tychże danych niemieckich — miał się wyrazić jak 16:1.

Gdy z sum wydawanych na cele obrony narodowej wyłączy się wydatki osobowe, na wydatki rzeczowe pozostaje około 50—60 proc.; w ten sposób w r. 1936 z sumy wydatków zbrojeniowych 69 — 73,5 miliardów zł. około 31,5—42 mld. zł. przypada na wydatki rzeczowe.

W Wielkiej Brytanii zbrojenia

wyniosą wkrótce 15—20 proc. całej produkcji przemysłowej. W Japonii ten sam odsetek wyraża się już podobno liczbą 30 proc.

Zbrojenia przyczyniły się do wyzyskania leżących dotąd odłogiem możliwości przemysłowych. Możliwości te są już jednak na wyczerpaniu, wobec czego należy się liczyć z przedłużeniem czasu pracy, rozszerzaniem starych przedsiębiorstw i budową nowych.

Nowe kartele chcą tworzyć kapitałiści dla odbijania cen i wyciągania nowych zysków

Po pewnym okresie ciszy, w którym nie powstawały nowe kartele mamy obecnie do zanotowania wzmogłą ruchliwość sfer wielokapitałistycznych w kierunku zawierania nowych umów kartelowych. Stworzone zostały kartele fabryk tiulu oraz szpagatu. Doszło również do zawarcia kartelu filmowego, pod nazwą Pol. Związku Producentów Filmowych.

Ruch kartelowy jest szczególnie silny i szczególnie niebezpieczny w przemyśle budowlanym. We Lwowie zawarto już umowę kartelową kupców w sprawie ze-

laza budowlanego. W całym szeregu ośrodków kraju, gdzie ruch budowlany jest silniejszy, toczą się obecnie zakulisowe rozmowy, dla ustalenia porozumienia producentów, a w wyniku tego zawarcia umów kartelowych.

Nie trzeba, sądzimy, długich wywodów na temat szkodliwości kartelizowania życia gospodarczego i wyciągania tą drogą przez obcy kapitał nadmiernych zysków z wygłodzonego społeczeństwa polskiego. Trzeba, aby czynnik decydujący miały dość siły i energii przeciwstawić się tym zakusom na kieszenie społeczeństwa polskiego.

Rozpoczęcie wykładów na Uniwersytecie

WARSZAWA, 7.1. Rektor uniwersytetu J. P. zawiadamia, że wykłady i ćwiczenia na wszystkich wydziałach uniwersytetu Józefa Piłsudskiego rozpoczyna się w dn. 11 stycznia 1937 r.

Począwszy od dn. 11 stycznia prawo wstępu na terenie uniwer-

sytetu i zakładów będą mieli tylko ci, ci słuchacze, którzy załatwią formalności, związane z powtórnyimi zapisami, zgodnie z zarządzeniem z dn. 12 grudnia 1936 r. i posiadać będą legitymacje lub indeksy (dla absolwentów odpowiednio ostemplowane).

Bagno i rozkład

wśród hitlerowców gdańskich

Co powiedział przywódcom Hitler?

„PRESS” donosi z Gdańska: Partia hitlerowska w Gdańsku przeżywa ciężki kryzys wewnętrzny. Aresztowania wśród członków partii nie ustają, a ponadto w ostatnich dniach wytoczone zostały dochodzenia śledcze kilku członkom senatu W. Miasta.

„drajcy”

Dokonane świeżo aresztowania wywołały w Gdańsku wielkie wrażenie. Wśród uwieczonych znaleźli się m. in. kierownik referatu sportowego senatu i partii hitlerowskiej, Barthoff, radca sądowy Bator i referendarz sądowy Koepke. Kierownik referatu sportowego Barthoff miał odegrać wybitną rolę w akcji zniszczenia wszystkich nie-hitlerowskich organizacji sportowych na obszarze W. Miasta.

Uwięzieni członkowie partii hitlerowskiej są traktowani niezwykle brutalnie i bici przez agentów gdańskiej Gestapo.

„Nieokładności”

Niemniejszą sensację w Gdańsku wywołały represje, wymierzone przeciw niektórym członkom senatu W. Miasta. Dochodzenia dyscyplinarne wytoczone zostały członkowi senatu i komisarzowi akcji pomocy zimowej, Batzerowi, oraz członkowi senatu, Boeckowi. Członek senatu Paweł Batzer pełnił obowiązki senatora dla spraw propagandy i kierował akcją pomocy zimowej. Zarzuca mu się niedokładności w rozporządzaniu funduszami, przeznaczonymi na pomoc zimową.

Drugi członek senatu, Adalbert Boeck, któremu wytoczono również dochodzenie, był senatorem dla spraw szkolnictwa w W. Mieście. Boeckowi zarzucało nadużycia na stanowisku „kreisleitera” partii hitlerowskiej w dzielnicy „Gdańsk — miasto”.

Zarówno Batzer jak i Boeck należą do najstarszych i najwybitniejszych przywódców i organizatorów partii hitlerowskiej w Gdańsku.

Dramatyczna rozmowa u Föhrera

Wrzenie w szeregach hitlerowców gdańskich trwa już od wielu tygodni. Rozbudzone przez

„gaukitera” Forstera a nie spełnione nadzieje stały się jedną z przyczyn rozkładu partii. Jak dzisiaj stało się wiadomym, „gauleiter” Forster przedłożył kanclerzowi Hitlerowi w Berlinie swoje oświadczenie o losy partii w Gdańsku.

Nie możemy pomóc

Hitler oświadczył, że wrzenie w szeregach partii hitlerowskiej w Gdańsku przypisać należy „dzikiemu hecy” ze strony gdańskiej o-

pozycji. Hitlerowcy gdańscy muszą wytrwać i bezwarunkowo ufać „führerowi”.

Innymi słowy kanclerz Hitler odmówił dnia 18 grudnia pomocy i aprobaty Niemiec na szerokie plany „gaukitera” Forstera, zmierzające do przewrotu w Gdańsku a może nawet i do próby realizacji hasła „zurück zum Reich”. Na tym tle powstały fermenty i przyszło do rozkładu partii hitlerowskiej w Gdańsku.

Prawica — lewica

Cementujący się w Polsce front ludowy przybiera odrębne kształty, niż gdziekolwiek indziej. Wynika to ze specjalnych warunków polskiego życia publicznego. Dzięki nim Komintern, którego zalecenia cechuje zawsze niezwykła giętkość, gotów w Polsce pójść na dalekie ustępstwa w zakresie mającego powstać obozu politycznego.

Czym różnią się warunki w Polsce od warunków w innych krajach, np. we Francji, czy w Czechosłowacji? Oto przede wszystkim faktem, że w Polsce skupienie żydowskie jest wielokrotnie gęstsze, niż gdziekolwiek indziej. Ta okoliczność sprawia z jednej strony, że Polska jest w daleko wyższym stopniu, niż inne kraje oprowadzana przez żydów pod względem gospodarczym, z drugiej strony jednak powoduje żywą niechęć do żydów i głębłą znajomość ich celów i metod działania.

W rezultacie w Polsce niezmierznie trudno stworzyć dziś organizację polityczną, w której Polacy łącziliby się z żydami. Nawet nielegalne organizacje komunistyczne, poparte ogromną propagandą i potężnymi zasobami finansowymi, natrafiają tu na duże trudności. W P. P. S. żydzi występują już jako „polscy socjaliści”.

Dzięki tym trudnościom front ludowy w Polsce, odpowiadający ściśle zaleceniom

Kominternu, nie da się zbudować. Trzeba w tym pomysłcie przeprowadzić pewne zmiany i z tym faktem żydzi i Moskwa już się pogodzili. W Polsce front ludowy, tak zresztą, jak z początku we Francji, ma się pojawić pod postacią „kartelu lewicy”. Bez komunistów i bez ugrupowań narodowo-żydowskich. W takim sosie potrawa polityczna może być strawną dla polskiego podniebienia.

Aby jednak umożliwić powstanie takiego sojuszu, któryby mógł objąć P. P. S., całe Stronictwo Ludowe, lub choćby jego część, jakieś skupienie radykalnej, zbolszewiczałej inteligencji, jak choćby klika rządząca Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, socjalistów rządowych, sanacyjne organizacje naprawiające, może jakiś Legion Młodych, trzeba wzmocnić opinii polskiej, że reszta polskiego społeczeństwa trwa w obronie dzisiejszego ustroju kapitalistycznego i żadnej przebudowy nie pragnie, że — jednym słowem — reszta społeczeństwa wraz z nacjonalistami — to „prawica”, czyli konserwatyści ustrojowi. W takim oświeceniu te wszystkie czynniki, które pójdą na paszke żydów i Moskwy — to ci, którzy pragną zmian ustrojowych, to po prostu „lewica”.

Pojęcia prawicy i lewicy — to zużyte pojęcia XIX w., wynikłe z życia parlamentarnego. Na prawicy wówczas w parlamentach siadali obrońcy

monarchii i przywilejów stanowych, konserwatyści, zaś rewolucjoniści, socjaliści, demokraci, radykałi siadali po lewej stronie sali i stąd pierwsi zwali się prawicą, a drudzy lewicą. Stopniowo nazwa ta przeszła na same ugrupowania polityczne i obrońcy istniejącego ładu zwali się prawicą, dążący zaś do zmiany lewicą. W ten sposób przed wojną lewicą były niemal wyłącznie stronnictwa socjalistyczne, lub do socjalizmu zbliżone.

Dziś stosunki zmieniły się do gruntu. Przede wszystkim nie ma parlamentu w przedwojennym tego słowa znaczeniu. Następnie socjalizm przestał być opozycją przeciw istniejącemu ustrojowi, przeciwnie w wielu krajach on właśnie rządzi i staje w obronie stworzonego przez siebie ustroju. Jest więc w dawnym rozumieniu prawicą. I doprawdy, gdy przyjrzymy się w Polsce żydom i socjalistom, to któż potrafi w nich dostrzec coś innego, jak nie właśnie obronę zdobytych praw i przywilejów, obronę istniejącego ustroju gospodarczego, a w ten sposób i społecznego? Są to dziś typowi konserwatyści i byłoby rzeczą naturalną, gdyby w sejmie siedzieli po prawej stronie sali, tuż obok żydów, których programem także jest zakonserwować swe prawa w Polsce.

Natomiast narodowcy, a

szczególnie narodowi radykałi, to w dawnym tego słowa znaczeniu typowa lewica, dążąca do radykalnej zmiany istniejącego ustroju gospodarczego i społecznego. Nie tylko walka z narzuconym przez żydów ustrojem kapitalistycznym, ale i walka o odzyskanie naszego życia gospodarczego — to walka z istniejącym ustrojem, z istniejącymi przywilejami, walka w obronie najszerszych mas narodu polskiego.

Front ludowy w Polsce — to dziś próba zjednoczenia tych żywiołów, których stan posiadania zagrożony jest przez postępującą naprzód nacjonalizm, to więc próba zespolenia prawicy, walczącej w obronie zdobytych przywilejów. Nic dziwnego, że tej akcji patronują właśnie żydzi, bo ich stan posiadania, ich przywileje najmocniej są zagrożone.

Nazywajmy więc rzeczy po imieniu i nie dajmy szerzyć myślnych pojęć. Albo nie mówmy o „prawicy” i „lewicy”, albo mówmy, że front ludowy w Polsce ma zespolić wszystkie elementy, broniące dzisiejszego ustroju kapitalistycznego — socjalistycznego, a więc elementy prawicowe.

Obóz socjalistyczno-żydowski, albo obóz prawicowy, czyli „obóz reakcji i wstecznicstwa” — oto właściwa nazwa, dla tworzącego się w Polsce frontu ludowego. T. G.

Uroczysty dzień w Hadze

Jak się odbył ślub

ks. Julianny z ks. Bernardem

HAGA, 7.1. — Przygotowania do uroczystości zaślubin zostały przerwane przez gwałtowny wichur i ulewny deszcz, który padał przez czas dłuższy, niszcząc w wielu miejscach ozdoby i flagi, zawieszane już na domach.

Odświętne wygląd miasta uciarpiał bardzo poważnie z powodu burzy. Wkrótce jednak po ustaniu burzy, robotnicy przystąpili ze zdwojoną energią do budowy trybun, przeznaczonych dla publiczności oraz usuwania skutków huraganu.

Policja w celu zapewnienia porządku wydała bardzo surowe zarządzenia. Począwszy od godziny 6-jej rano na ulcach miasta nie ukazali się żadni samochody, ani powóz, ruch kołowy został całkowicie wstrzymany.

By zajęć miejsca na trybunach lub w oknach na szlaku, którym będzie podążał orszak trzeba po-

siadać specjalne imienne karty, wydawane przez policję.

HAGA, 7.1. — Dziś rano odbył się uroczysty obrzęd zaślubin ks. Julianny z księciem Bernardem zur Lippe Biesterfeld. — Po ślubie wspaniały orszak przeciągnął odświętnie przystrojonymi ulicami miasta, na które wyległy olbrzymie tłumy do rezydencji królewskiej.

Po zakończeniu uroczystości wesele, odbywających się w pałacu Noordeinde w gronie rodzinnym, młoda para wyjadzie dziś jeszcze w podróż poślubną.

Jak doszło do małżeństwa?

Jedno z pism zamieszcza szczegółowy opis okoliczności, w których poznali się państwo młodzi. Księżka małżonek Bernard, poznała księżniczkę Julianę w Garmisch - Partenkirchen, gdzie przebywał jako znany sportowiec.

Poza wszystkimi sportami zimowymi, książę gra zapamiętał w tenisa, jest pilotem sportowym, automobilistą. Matka księcia jest krewną znanego mistrza tenisowego v. Cramma. Tor lyżwiarski w Garmisch zbliżył dzisiejszych małżonków tak dalece, że gdy wielki koncert J. G. Farben, którego przedstawicielem był książę, proponował mu zastępstwo w Paryżu, on odrzucił tę propozycję, wybierając Hagę. Po przybyciu do Holandii często widziano w samochodzie księcia z księżniczką. Odbywali długie podróże, aż wreszcie ten sam samochód zawiódł ich przed pomnik księżnej, gdzie zapalili znicze, płonący do dnia ślubu, w którym „brud” (obrubienica, narzeczona) stała się małżonką księcia.

2 zebrania

akcjonariuszy Żyrardowa

W końcu bieżącego miesiąca odbędzie się walne zebranie akcjonariuszy Zakładów Żyrardowskich. Jak wiadomo, najpoważniejszym akcjonariuszem „Żyrardowa” jest obecnie Skarb Państwa. W zebraniu tym będą brać udział drobni akcjonariusze polscy oraz Państwowy Bank Rolny, który reprezentuje interesy Skarbu Państwa. Na tym pierwszym zebraniu nastąpi wybór nowych władz spółki.

W lutym przewidziane jest drugie walne zebranie akcjonariuszy dla ustalenia programu i wytworzenia na najbliższy sezon, oraz uchwalenia wysokości dywidendy.

Marsz. Śmigły-Rydz objął urządowanie

Po dłuższym okresie niedyspozycji powrócił do zdrowia i rozpoczął swe czynności urzędowe marsz. Rydz. Śmigły. Jak wiadomo, marsz. Śmigły-Rydz zanieśli przed miesiącem na angie i już w okresie rekonwalescencji opuścił swoje apartamenty. Spowodowało to stworzenie się wrzodu w gardle. W tym okresie marszałek Śmigły-Rydz nie przyjmował nikogo i nawet z uwagi na poważną niedyspozycję, nie wzię udziału w uroczystości składania życzeń noworocznych na Zamku.

W najbliższym czasie, jak się dowiadujemy, marsz. Śmigły-Rydz uda się na parotygodniowy wypoczynek do Zakopanego.

Czy zaprenumerowałeś już

ABC

Nowiny Codzienne?

Jedyna naszych przyjaciół

Bankructwo gospodarstwa światowego

W ostatnim numerze miesięcznika „Nowy Ład” p. Jerzy Grafiński pisze pod powyższym tytułem:

Ostatnie lata były świadkami wielkiego kataklizmu w gospodarce międzynarodowej. Przez dziesiątki lat misternie wznoszony gmach międzynarodowego gospodarstwa runął w gruzy. Reakcja była różna; jedni załamali ręce i rozdzierali szaty, drudzy uśmiechali się i zacierali ręce zadowolonym. Jedni i drudzy zaczęli szukać podłoża katastrofy. Pierwsi pocieszyli się szybko i orzekli krótko: kryzys tak, zwykły sobie koniunkturalny kryzys. Pokazali nam piękne wykresy wahań koniunktury, trendów, powie- dzieli coś o inflacji, deflacji, przeinwestowaniu; co prawda dzi- wili się trochę, że coś ten kryzys za- długo trwa, że coś jego dno za- głęboko sięga, ale ostatecznie i na to wytłomaczenie znaleźli i dzisiaj zupełnie już zadowoleni oczekują nowej zwykłej koniunk- tury. I ktoś mało wnikliwy mógł by sądzić, że rzeczywiście mają rację, bo ostatnie statystyki zwy- cześnie głoszą światu postępującą poprawę. Rynek międzynarodowy odbudowuje się.

Idea powraca na tron

Drugi obóz, który bez żalu, a nawet z satysfakcją patrzy na po- stępującą ruinę, zawyrokował, że to koniec rządów międzynarodowe- go kapitału. I twierdzenie to, chociaż niczego nie tłumaczy, bo nie daje nam odpowiedzi na drę- czące nas pytanie: dlaczego? — wnosi jednak pewną nową myśl, skierowuje dociekania na nowe tory, a wreszcie, i to może jest najważniejsze, jest stwierdzeniem zasadniczego zwrotu w ży- ciu międzynarodowym. Jest zwiast-owaniem nowej epoki, epoki sa- mostanowienia narodów. Tak, to- lmy na progu nowej epoki. W o- czach naszych dokonywa się naj- większa rewolucja dziejów. Wy- zwolona z materialistycznych kaj- dan myśl ludzka obaliła dyktatu- rę złota i interesu. Pogrzebana, zdawało się królowa średniowie- cza—idea powraca na tron. Naró- dów prostują karki, zgjęte w pra- cy dla międzynarodowego, prze- ważnie żydowskiego, business- man'a. Zaczynają żyć dla siebie, dla wielkiego jutra Ojczyzny.

Wiek XIX

Oto skrócony obraz wypadków. Aby dać przykłady, cofnijmy się

wstecz, powróćmy na chwilę do niesławnej pamięci XIX stulecia: Wiek XIX to dziecko racjona- lizmu; w nauce okres wszechwład- dy „mędrca szkiełka i oka”, w dziejach życia gospodarczego epo- ka t. zw. nowoczesnego gospodar- stwa, w polityce międzynarodowej i wewnętrznej okres determi- nizmu ekonomicznego. Sięgający początkami końca XVIII wieku łańcuch epokowych wynalazków, ciągnie się nieprzerwanym pas- mem, przez całe ubiegłe stulecie. Ziemia w zawrotnym tempie zmie- nia swe oblicze, wschodzą nowa era, era wielkiego przemysłu fa- bryczno-maszynowego. Wyrasta- ją coraz to nowe kopalnie, fabry- ki, huty, przedsiębiorstwa, powstają wielkie firmy handlowe; pomię- dzy producentami i konsumentami zadzierzga się coraz to nowe nici interesów. Wyłania się to, co otrzymało nazwę gospodarstwa światowego. Wskutek postępują- cego, a niczym nie krępowanej, ka- pitalizacji, następuje coraz silniej- sza koncentracja produkcji. Po- wstają olbrzymy, o zasięgu mię- dzynarodowym kartele, trusty, holdingi. Oczywiście ten wielko- kapitalistyczny balast musiał wkrótce fatalnie zaciążyć na kształtowanie się polityki tak we- wnętrzej jak i zewnętrznej państw, ale zwłaszcza zewnętrz- nej. Polityka międzynarodowa — w krótkim czasie staje się terenem najohydniejszych machinacji i podziemnych przetargów finanso- wych potentatów.

W brzęku przesypanego złota, w stukotu fabrycznych maszyn zagubiono Boga i dusze. Ludzie zamienili się w żyjących z dnia

na dzień i goniących jedynie za zyskiem businessmanów. Słowa: „narod”, „ojczyzna” stały się pu- ste i bezdźwięczne, nie tylko, że nie wywoływały żadnych wzru- szeń, ale wprost budziły niechęć.

Gospodarka narodowa

Jednak samo życie obaliło ma- terialistyczną legendę o tym, jako- by postęp ekonomiczny, a w na- stępstwie rozwój światowego go- spodarstwa, doprowadzić miał do unifikacji politycznej świata, do zniknięcia dzielących państwa granic, do pozacierania różnic na- rodowościowych. Pokazało się, że będzie inaczej, że polityka nigdy nie stanie się funkcją życia eko- nomicznego, jego nadbudową, że myśl polityczna nie będzie rządo- na, ale sama rządzić będzie go- spodarstwem. Możemy teraz dać odpowiedź na postawione na po- czątku pytanie: dlaczego jeste- my świadkami bankructwa mię- dzynarodowego gospodarstwa.

Oto dlatego, że narody zdobyły się na czynną postawę wobec ży- cia i w stosunkach międzynarodo- wych na pierwszy plan wysuwa- się bezkompromisowa myśl narodo- wa, przed którą ustępują wszy- stkie ekonomiczne postulaty. Dla- tego, że chciano mechanicznie, wbrew partykularnym narodo- wym interesom, wtłoczyć wszyst- kie państwa w ramy jednej uni- wersalistycznej organizacji, stwo- rzonej dla przeprowadzenia eko- nomicznej unifikacji świata, ce- lem zapewnienia kapitałowi mię- dzynarodowemu maksymalnych zysków. Dlatego, że narody chcą być niezależne i — o ile to mo- żliwe — samowystarczalne.

Ciągnięcie Pożyczki Inwestycyjnej Wyniki wczorajszego losowania

Zł. 500 Nr. 14 — s. 158 432 428	893 859 677 1014 3774 3642 3577
4430 5573 5644 5743 7849 8009 9810	9814 9870 10000 10436 10438 10478
11178 12333 12222 14091 15648 15983	16255 16475 17555 18159 18994 21391
Zł. 300 Nr. 5 — s. 248 279 1184	1815 1536 2066 2750 3011 3246 3511
3499 3738 4056 4541 4639 4769 4933	5131 5380 5985 5978 6130 6480 6524
6738 6863 7247 7625 8065 8347 8579	8449 9452 9789 10542 10796 10889
11017 11098 11346 11798 12248 12246	12397 12536 13055 13334 13383 13551
14422 14994 15802 15910 15928 16116	16627 16973 16997 18401 18545 18638
18705 18745 19160 19180 19305 19613	20344 20767 21329 21580 22113 22556
10 — s. 812 1112 1277 1754 1968	2858 3100 3789 4517 4884 4997 5578
5860 5883 5966 7160 7351 7423 7537	8194 9084 9544 9566 9636 9679 9706
9749 9751 9812 10162 10196 10554	10842 11163 11156 11346 12080 13104
13701 13840 13862 14004 14528 14568	15702 15977 16211 16304 16662 17211
17400 18058 18346 18460 18552 18786	18794 18930 19003 19299 19265 19679
19916 20105 20157 20411 20909 21654	21676 22121 22430 22463 22994
45 — s. 413 1003 1015 1211 1504	1649 1750 2068 2085 2745 2778 3003
3231 3572 4041 4124 4587 4790 5343	5391 5496 5601 5774 5938 6049 6227
6224 6335 6409 6419 7265 7369 7453	7928 8403 8809 10130 10692 10742
10848 11316 11465 12491 12709 14084	14093 14321 14385 14763 14824 15450
15579 15707 16652 17064 17258 17535	17573 17846 18287 18369 18407 18434
18757 19109 20408 20840 21036 21493	22216 22294 22894 22431
49 — s. 489 788 1155 1410 1496	2049 2204 2370 3121 3571 4484 4653
4789 5163 5435 5560 5633 5972 6128	6302 6371 6444 6520 7465 7479 7634

Śmierć górnika przy pracy

W podziemiach kopalni „Mysło- wiec” na jednym z filarów w po- kładzie górnym zdarzył się śmie- rtelny wypadek. Skutkiem niespo- dziewanego oberwania się węgla, został zasypany zwałami rębacz przodowy, 49-letni Antoni Fili- piak z Brzokowej. Na ratunek po- spieszili mu robotnicy, którzy Fi- lipiaka spod zwałów wydobyli. Wszelki ratunek okazał się jed- nak bezskuteczny, bowiem Fili- piak poniósł śmierć na miejscu. Tragicznie zmarły górnik osiero- cił żonę i dwoje dzieci.

Ks. Edward zareczył się z p. Simpson

Przybędzie czy nie przybędzie na koronację? zastanawiają się Anglicy

LONDYN, 7. 1. — Dzienniki angielskie podają wiadomość, że król Jerzy VI zaprosił telefonicz- nie brata swego, Edwarda, bawia- cego — jak wiadomo — na zam- ku Rotshildów w Austrii, na uro- czystości koronacyjne w dniu 12- maja r. b. Na razie brak jeszcze bliższych wiadomości, czy ks. Windsor to zaproszenie przyjmie. Z jednej strony angielskie koła

polityczne wyrażają przekonanie, że w chwili obecnej jest rzeczą mało prawdopodobną, aby ks. Ed- ward przybył na koronację. Spo- ro komentarzy nasuwa fakt, że ks. Windsor zawiadomił telefonicznie rząd swego zamku Forte Bel- vedere zamierzonym w ciągu la- ta powrocie swoim do Anglii.

Wiadomość ta wskazuje, jak się zdaje na to, że ks. Windsor przy-

będzie na uroczystości koronacyj- ne swego brata.

Z siedziby p. Simpson w Can- nes nadeszła do Londynu wiado- mość, która wywołała wielką sen- sację w angielskich kołach towa- rzyskich. Miał się tam odbyć za- ręczyny ks. Edwarda z p. Simp- son. Ks. Edward ofiarował swo- jej narzeczonej pierścionek zarę- czynowy z olbrzymim szmarag- dem, wartości 600 funtów szter- lingów, t. j. około 17.000 zł.

Pisma angielskie donoszą, że ks. Windsor, mieszkając na zam- ku Enzesfeld komunikuje się dwu- krotnie w ciągu dnia z p. Simp- son; w godzinach porannych i po- łudniowych. Dla tych rozmów za- rezerwowana jest w specjalnych godzinach linia telefoniczna „En- zesfeld — Cannes.

Nadużyć a żyda powodem zaburzeń

Dyrekcja kolei w Radomiu po- wierzyła budową odcinka na szla- ku Warszawa — Radom żydo- wskiemu przedsiębiorcy Goldfar- bowi. Obecnie miała możliwość przekonać się na jakie konsekw- encje naraża żydowska niesu- mienność. Goldfarb zwolnił ostat- nio z pracy 70-ciu robotników — Polaków bez żadnego wypowie- dzenia i bez wypłacenia odszko- dowania. Oburzeni robotnicy wtargnęli do budynku dyrekcji kolejowej, domagając się, ażeby dyrekcja wypłaciła im za „uty- godniowe” wymówienie pracy. Nie pomogło wyjaśnienie starosty i dopiero groźba opróżnienia gma- chu pr- - - - - zmusiła robot- ników do ustąpienia.

Miłość powodem samobójstwa

Tragiczny wypadek w Cieszynie

Franciszek Buchta, mieszka- niec czeskiego Cieszyna, popeł-

nił samobójstwo strzelając z re- wolweru w usta. Franciszek Buch- ta, 25-letni młodzieniec studio- wał przed paru laty teologię na seminarium w Widawie, ale za- kochał się w jakiejś pannie i przeszedł na medycynę. Niedaw- no opuścił również i studia me- dyczne. Ostatnio stwierdził, że stosunek ukochanej do niego jest oziębły i to było powodem samo- bójstwa, które popełnił po powro- cie z zabawy pod oknami mieszka- nia swej ukochanej. W pozosta- stawionych listach pożegnał się z rodzicami i krewnymi.

Hieny cmentarne

W czasie świąt niewykryci na- razie sprawcy dostali się na teren cmentarza katolickiego w Chro- paczowie i dokonali profanacji, ni- sząc w poszukiwaniu części metalowych 6 nagrobków i rabu- jąc 3 metalowe figurki Chrystusa a jedną porcelanową rozbili, chcąc stwierdzić z czego jest zo- biona. Policja wdrożyła dochodek- nie celem ustalenia złodziei.

Lista ósma

zagrożonych w konkursie „ABC” na gwiazdkę

Grochowska D. 74. Warszawa. Książka. Ostaszewski B. 317. War- szawa. Aszka. G. S. Marymoncka 6-a, 1076. Krawat. Madryt Piotr 896. Re- kawiczki. Laskowski Wacław. 968. Warszawa. Mydło do golenia. Gawryś Józef. Warszawa. Skarbonka. Bobi- ska M. W-wa. Komp. N. Ładu. Pie- trzkówna J. 175. W-wa. Pudełko wło- czek. Służewski Zygmunt. W-wa. My- dło. Królikowski. 1053. Rekawiczki ciepłe. Stanisława S. W. 955. Perfumy. Kowalczyk 1073. Rekawiczki ciepłe. Mazur Franciszek. 859. Mydło do pra- nia. Rudziński Stefan. 172. Książka. Wójcik Władysław. 172. Szal ciepły. Rejpczewska Ewa. 177. Mydło toa- letowe. Sniechowski Stefan. 1059. Książka. Siemiątkowski Marian O- strów Kielecki. Komp. N. Ładu. Ks. str. Palmowski Bruno. Mława. Skar- bonka. Makowiec Stef. Gradziec K. Konina. Pudełko przedz do ce- rowania. Kazmierczak St. 173. Książka. Karbowiak Fel. Płock. Mult. Chy- liński Al. 204. Paczka serów gatunk. Kopyczyński Bohdan. Książka. Mierze- jewski Mysłowice. Komp. N. Ładu. Dawidziuk Kazim. Warszawa. Paczka nci. Brangi Jan. Łomża. Przyrzad Mult. Wrzesiński Jan. Suwałki. Kom- N. Ładu. Skomorowska Al. 940. Książ- ka. Wierzejski Jan. 971. Mydło w p- nie Sołtka Zofia. Pudełko przedz do cerowania. Schmidtowa W. Zychli- Komp. N. Ładu. Bielińska Krystyna 702. Książka. Mordzińska Julia. Kar- czew. Pudełko jedwabiu. Skrzypczak

Wacław. rekawiczki ciepłe. Socha Ludwika. Paczka nci. Kisiel Czesław. 1051. Pudełko przedz do cerowania. Łebczak Szczepan. Skolimów. Wino. Stańska Julia. 1039. Pudełko wóclki. Stepińska Al. N. Ładu. Okaz. Nowic- ka Helena. 943. Mydło do prania. Widz Jerzy. Książka. Sowińska Iza. 967. Pu- dełko sera.

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 289.30; Berlin 212.36; Bruksela 89.25; Gdańsk 100.00; Londyn 25.95; Nowy Jork 5.28 i 1/4; Nowy Jork (kabel) 5.28 i 1/4; Oslo 130.40; Paryż 24.71; Sztok- cholm 133.75; Zurych 121.50; Medio- lan 27.88. Papiery procentowe: 4 proc. poz. kons. (większe) 50.38—50.50 (dro- bniejsze) 49.25—49.50; 7 pr. poz. sta- bil. 447.00. Kupon od 1.000 doła- rów 114.77 zł.; 3 proc. poz. prem. inwest. II-iej em. 65.00; 4 proc. państw. poz. prem. dolar. 46.00; 5 proc. poz. konsers. 52.00 — 51.75; 8 proc. L. Z. Tow. kred. przem. pol. funt. 91.00 (w proc.); 4 i pół proc. L. Z. ziemskie seria V 48.00; 4 i pół proc. L. Z. Pozn. ziemstwa kred. se- ria K. 46.00 — 45.00; 5 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 54.50; 5 proc. m. Piotrkowa (1933 r.) 45.25; 6 proc. oblg. m. Warszawy 8 i 9 em. 56.00. Akcje: B. Polski 108.50 — 109.00; Starachowice 32.00.

Pożyczki dolarowe w obrotach pry- watnych: 8 proc. poz. z r. 1925 (Dil- lonowska) 64.50 — 63.75 — 64.00; 7 proc. poz. Śląska 55.50 — 55.00; 7 proc. poz. m. Warsz. (Magistrat) 54.25 — 54.00. Sproutowanie: W notowaniach z 5 bież. m. omyłkowo zamieszczono kurs poz. stabilizac. 542.00 zamiast 452.00.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Paszenica jednolita 26.25 — 26.75;

pszenica zbierana 25.75 — 26.25; ży- to eksportowe 21.50 — 22.00; żyto I st. 21.25 — 22.00; żyto II st. 20.75 — 21.25; owies eksportowy 17.50 — 17.75; owies I st. 17.00 — 17.50; o- wies II st. 16.50 — 17.00; jęczmień browarny 25.50 — 26.50; — jęczmień 22.25 — 23.25; jęczmień 21.75 — 22.75; jęczmień 21.00 — 21.50; groch polny 21.00 — 22.00; — groch Victoria 26.00 — 28.00; wyka 18.50 — 19.50; peluska 20.00 — 21.00; tulin niebie- ski 10.50 — 11.00; tulin żółty 13.00 — 13.50; rzepak zimowy 45.50 — 46.50; rzepak zimowy 42.00 — 43.00; rzepak letni 44.00 — 45.00; rzepak letni 42.00 — 43.00; siemię lniane 37.50 — 38.50; konieczna czerw. suw. bez gr. ka- niarki 30.00 — 35.00; konieczna czerw. bez. kan. o czyst. 97 proc. 110.00 — 120.00; konieczna biała pu- rowa 95.00 — 105.00; konieczna bła- wa bez kan. o czyst. 97 proc. 120.00 — 135.00; mak niebieski 68.00 — 70.00; ziemniaki jadalne bez obr. 3.50 — 4.00; mąka pszena gat. I wyciągowa 43.50 — 44.50; gat. I-A 41.50 — 42.50; gat. II-A 36.50 — 37.50; gat. II-B 34.50 — 36.50; mąka pastwana 21.50 — 22.50; mąka żytnia wyciągowa 31.00 — 32.00; gat. I 31.00 — 32.00; gat. II 25.50 — 26.50; mąka razowa 25.00 — 26.00; otręby pszenne grube przem. stand. 14.00 — 14.50; średnie 13.00 — 13.50; mialkie 13.00 — 13.50; otręby żytnie 13.50 — 14.00; makuchy lniane 20.50 — 21.00; rzepakowe 17.00 — 17.50.

Ogólny obrót 4271 ton, w tym żyta 1406 ton. Tendencja stała.

W. SAWICKI

WALKA

O SZTUCZNĄ ZORZĘ

Powieść

W drzwiach ukazała się służąca.

— Panowie może pozwolą kawy.

Widocznie stara, wierna służąca uważała, że nawet w strapieniu trzeba pamiętać o posilku. Po śniadaniu doktor Kowalski pożegnał się, a Piotr zajął się załatwianiem wszystkich formalności. W tydzień po odprowadzeniu kon- sula na miejsce spoczynku, mógł już wyruszyć w drogę.

O zmroku pewnego parnego wieczoru lipcowego wsiadł w Warszawie do sypialnego wagonu odchodzącego do Mo- skwy pociągu. W 36 godzin później niósł go błękitny lakie- rowany wagon z napisem — Moskwa — Charbin — do celu podróży.

Na stacji w Charbinie rzuciła się na niego gromada posługaczy w długich, białych fartuchach, by- dzielić się zdobyczą.

Przechodzącym z pakunkami przez poczekalnię rzucił się w oczy nadnaturalnej wielkości statua Matki Boskiej, na- ołtarzem ubranym kwiatami, oświetlona niezliczoną ilością małych woskowych świeczek. Po za nią kryje się wstydliwi- typowy rosyjski bufet, z palmami i fikusami — z olbrzy- mimi samowarami i nierzwyklejszymi, wykintnymi „zaku- skami”. Gdy się jednak tylko wydźwie na plac przed dwoi-

tem, odrazu można zauważyć, że Charbin przestał być ro- syjskim miastem — że tu w ostatnich czasach historia wy- kuła swą pracę.

Kulis z rykasz w niebieskim „itszangu” odebrał klien- telę dorozkarczom — a swoim krzykiem i gestykulacją wy- piera ostatniego „izwoszczyka”. Rosyjskie napisy na do- mach, sklepach, reklamach, coraz częściej są zamalowywa- ne japońskimi znakami. Błęszące, nowe, na zielono la- kierowane autobusy opanowują ruch obok rikszy. Krzyczą- co pstrę plakaty wychwalają towary japońskie, po bajejnie- zachęcających cenach. Charbin jest najtańszym miastem na świecie, każdy nowy przybysz spostrzega to odrazu. Hippon wkracza we wszystkie dziedziny a pozostałości starego pa- Ństwa rosyjskiego, które albo wyratowane z krwawych pu- gromów, tu uapłynęły, albo z dawna tu były osiadłe — nie są zdolne oprzeć się jego naporowi.

Piotr Modliński wyszedłszy z dworca namyślał się czy wybrać riksze, czy „izwoszczyka”, zdecydował się ostatecz- nie na konny wehikuł. Stary, długowłosy woźnica, ubrany pomimo gorąca, w gruby, watowany tułub, zajął się nie- miłośniernie okładając batem, małego, najeżonego mandzu- skiego konika.

„Gastinnica Moderne”? zapytał, „pojrząwszy na gościa. Piotr przytaknął wsiadając i zawołał „Pajechali” — które zabrzmiało czysto moskiewskim akcentem. Obydwał z bra- tem uczyli się w rosyjskich szkołach przed wojną w War- szawie, a i później miał Piotr sposobność odświeżyć zna- omość tego języka, a wrodzone zdolności słuchowe i ac- tyczne pozwalały mu uchwycić każdy akcent czy dialekt. Mając języki mógł równie dobrze być brany za Rosjanina, Niemca, Francuza czy Anglika.

Jadąc do hotelu rozglądał się ciekawie wokół uprzy-

tamniając sobie, że znajduje się u celu, do którego tak usil- nie dążył i że teraz ma rozpocząć walkę.

Przebiegając nieskończoną rosyjską równinę syberyjską, nie wiele myślał o tym, co go czeka u celu tej nużącej po- dróży. Przed oczami siedzącego w błyszczącym przedziale transsyberyjskiej kolei, przesuwały się puszcze leśne, smutne, jakby wymarte wsie, zaniedbane, beznamiętne po- rozmieszczane miasta, obrazy zmieniające się jak w filmie. Żołnierze, czekiciele, wychudzone, gliniaste twarze chłopów, włóczęgowie i czepiające pociągu setki, tysiące dzieci w łachmanach, i znowu nęcza chłopstwa, znowu żołnierze, obrazy bez końca, przestwały w końcu robić wrażenie przestał- wogóle myśleć. — Nie zauważył nawet, jak po małych figur- kach wielkorosów raz wraz ukazywały się na stacjach ro- śle postacie sybiraków lub skośnookich kirgizów ciekawie i z zazdrością patrzących na wspaniały przepływ luksuso- wych wagonów, ukazujący im inny i daleki kraj.

Nie zrobiło i to na nim wrażenia i Manczuli, stacja gra- niczna nowego państwa Mandżukuo, prosta i wzorowo czy- sta, która ukazała się wreszcie po nędznych obrazach, jakie widział podczas długiej podróży po Rosji. Żółta chorągiew z czerwono - niebiesko - biało - czarnym smokiem zwycię- sko powiewała, trzepotała na wietrze na budynku stacyj- nym.

Siedział teraz w jasnym, czystym chińskim wagonie re- stauracyjnym i patrzył beznamiętnie na pola Kaolanu, na wioski mandżurskie z płaskimi, słomą krytymi dachami z gliny — na niezmiernie łany soi — na rzeki z przepły- wającymi na nich dzonkami i łódkami. Pami... daleko po za tym wszystkim Charbin i czekająca go walka... i tam... nie- pojete a jednak prawdziwe — tam była Krysia.

(C. d. z.)

Polemika

Wydarzenia, dziejące się pod powierzchnią życia polskiego, działają na dotychczasowych wyznawców „systemu”, jak tuz z zimnej wody.

Cien i cieniowanie

„Czas”, który tak niedawno jeszcze entuzjastycznie był dziełem konstytucyjnym pulk. Sławka, coraz śmielej dostrzega błędy zasadnicze i ośmiela się je wytykać.

W pewnych kołach wytworzyło się mniemanie, że społeczeństwo tak się wyżyło samodzielną, iż powinno być wzięte pod kuratelę; i rzeczywiście zaczęło rządzić bez udziału społeczeństwa, pozostawiając pozory ustroju parlamentarnego. W konsekwencji wytworzył się kapitalny absurd; cięci sejmu stanął wobec cienia rządu, — że użyjemy znanego, porównania francuskiego poety — i maszyna państwowa zaczęła funkcjonować coraz wadliwiej. U góry panowało milczenie, na dole powstał chaos, — i wówczas dopiero zrozumiano, że tak dalej iść nie może, że teraz jest potrzebna prawdziwa sanacja.

Dowiedzieliśmy się więc, że „w pewnych kołach wytworzyło się mniemanie” i wzięto społeczeństwo pod kuratelę. Ale — do kroćset „Czasów”. (Przepraszam, że kłnę tak brzydko). Czyż nie właśnie „Czas” natrętnie kibicując pulk. Sławkowi umacniał go w tym przekonaniu? Któż najśmielej gardził za nową konstytucją? A teraz „cień sejmu wobec cienia rządu”. Takie „cieniowanie” nie wymaże z pamięci tak niedawnej przeszłości.

Niezrozumienie

Ale i w obecnym sejmie, pełnym cieni, pojawiają się od czasu do czasu głosy, wskazujące, że w kraju zanosi się na przełom. Ostatnio interpelacja p. Szczenińskiego w sprawie wywiezienia narodowców do Berezki wywołała charakterystyczne komentarze w lwowskiej „Słonie” i „Chwili”. Tytuł brzmi: „Interpelacja w sprawie Berezki. Awangarda O. N. R.”.

Sam fakt złożenia tej interpelacji, wzięcia w obronę oskarżonych działaczy oraz wystąpienie przeciwko osadzeniu ich w Berezce Kartuskiej przez posła mniemającego się być członkiem obozu przodkowego jest już sam w sobie znamienny. Wszystko to jednak wydało się stwierdzenie okoliczności, że posł Szczeniński należy do nielegalnej grupy posłów skupiających się około organu „Jutro Pracy”, do której to grupy należą znani ze swoich wystąpień antysemickich posłowie Buzynski, Dudziński i Hoppa. Obecnie posł Szczeniński jest członkiem tej interpelacji pozwolił zorientować się co do jego prawdziwej przynależności. Zdaje się, że nie jest pozostawione słusznemu twierdzeniu, jakie rzucone zostało w kulach sejmowych, że w nowym Sejmie istnieje awangarda O. N. R. — owszem. Zaznaczyć przy tym należy, że p. Szczeniński wybrany został w okręgu miasta Warszawy na drugim miejscu za prezesem p. Sławkiem.

Po prostu żydzi oświadczyli się niedowzmacznie za utrzymaniem Berezki z jednym tylko zastrzeżeniem: dla narodowców! Po to przecież została stworzona, a w ostatnim czasie niepotrzebnie wyznaczono przeznaczenie tej miłej instytucji. Takie niezrozumienie.

Mądry Mendel

Ale powoli i wśród żydów toruje sobie drogę inna ocena ich sytuacji w Polsce i dróg wyjścia. W „Naszym Przeglądzie” J. Segalowicz dał interesujący opis swoich wrażeń z podróży pociągami:

„W pociągu panuje nastrój „owsem”.

Żydzi przystuli jeden do drugiego. Nikt się słówkiem nie odzywa. Jest to cnota nad cnotami, trzymać język za zębami, szczególnie w dobie nowej interpretacji myśli i słów „uprzywilejowanej mniejszości”.

Na jednej ze stacji wchodzi grupa uczniów. Jeden z nich nie znajduje odpowiedniego miejsca na otóżnienie czapki ze śniegu nia — na twarz brodatego żyda. Większa część podróżujących nie ukrywa swego zadowolenia z tego czynu widocznego uśmiechu na twarzach. Większa część podróżujących nie ukrywa swego zadowolenia z tego czynu widocznego uśmiechu na twarzach. Większa część podróżujących nie ukrywa swego zadowolenia z tego czynu widocznego uśmiechu na twarzach.

Należy się tylko dziwić, że dobroczyńca nie domagał się publicznego podziękowania.

Przez całą drogę toczyła się ożywiona dyskusja na ulubiony ostatnio temat żydowski, naturalnie bez udziału subiektu.

Z zadowoleniem skonstatowałem zupełny zanik analfabetyzmu, uwydatnia się bowiem na każdym kroku wpływ ABC.

To „ABC” w oczach żydów staje się jakimś Tytusem, zdobywającym Jerozolimę. Ale idźmy dalej szlakiem p. Segalowicza.

Wdał się on w rozmowę z jednym z podróżujących żydów, jakimś Mendlem i... Mendel wystąpił ze swym własnym projek-

„Nie pozwolimy na usadowienie się bolszewizmu w Hiszpanii”

Przesadne obawy o los powstańców

Jeśli chodzi o stan uzbrojenia i zaopatrzenia Madrytu, prasa sowiecka posiada na pewno doskonałe informacje, a właśnie w jednym z numerów z końca grudnia „Prawda” donosiła, że w zakresie obrony przeciwlotniczej stolica Hiszpanii znajduje się w warunkach nie najgorzszych.

Madryt posiada więc pokazną ilość samolotów myśliwskich, posągów, rozporządza szeregiem stacji ostrzegawczych, które sygnalizują o zbliżających się samolotach nieprzyjacielskich do sztabu lotnictwa i artylerii przeciwlotniczej. Czerwone wojska zdobyły w grudniu — ciągle jeszcze podajemy za sowiecką „Prawdę” — wspaniałe trybuny samolotów posągów, przebiegających po 360—370 kilometrów na godzinę. Te właśnie samoloty poczyniły w lotnictwie powstańczym bardzo poważne szkody.

To nie St. Zjednoczone

Wiadomo było od dawna, że czerwona Hiszpania otrzymuje z zewnątrz bardzo wydatną pomoc pod najróżniejszymi postaciami, ale „Prawda” daje do zrozumienia, że owe groźne dla powstańców hiszpańskich samoloty przybyły ze St. Zjednoczonych. Nie z Sowietów, nie z Francji, tylko właśnie z Ameryki!

Jak zaś wygląda w innym oświetleniu to rzekomo amerykańskie dostawy? Oto po raz pierwszy od chwili wybuchu wojny domowej w Hiszpanii rząd St. Zjednoczonych udzielił 29 grudnia jednej z firm w Jersey City pozwolenia na wywiezienie do Hiszpanii 18 używanych samolotów oraz 550, używanych również, silników samolotowych. Miejscem dostawy ma być Bilbao, a więc port, leżący nad zatoką Biskajską. W dodatku pierwszy transport z tego zamówienia nie odepędzie przedzie, jak za dwa miesiące, a wykonanie całego zamówienia zajmie około ośmiu miesięcy.

W tych warunkach jasną jest rzecz, nawet dla najbardziej latwowiernych, że tylko Sowiety i Francja dostarczają materiał wojenny Hiszpanii. Co do Francji potwierdza to okoliczność podawana przez narodową prasę paryską, że teraz właśnie, z rozporządzenia francuskiego ministra lotnictwa, wysłano do Barcelony najnowszy typ bojowych samolotów francuskich, jakich nawet armia francuska dotąd jeszcze nie dostała. Te samoloty oznaczają się wielką szybkością i posiadają podobno nawet automatyczne armatki.

Dlaczego Franco prosił o pomoc?

Dostawy więc do Madrytu odbywały się i odbywają nadal na wielką skalę. A ponieważ, prócz tego, Francja i Sowiety bardzo wydatnie zasiliły i dotąd zasilają szeregi czerwonych wojsk, dowództwo powstańców zostało zmuszone do szukania pomocy u mocarstw europejskich. Z tą pomocą, jak wiadomo, pośpieszyli Włochy i Niemcy. A z chwilą, gdy pomoc europejska dla obu walczących stron zaczęła przybierać tak poważne rozmiary, że liczone po kilkanaście tysięcy ochotni-

tem rozwiązania sprawy żydowskiej w Polsce.

Mendel: Wobec tego proponuję wymianę... ludzi. Jestem bowiem pewny, że nie wszyscy Polacy mieszkający w Polsce, duża ich część znajduje się niewątpliwie w obcych państwach, między innymi w Niemczech. Słyszałem, że kilka milionów Polaków mieszka na przykład w Ameryce. Moim zdaniem powinien nasz Rząd zwrócić się do prezydenta Stanów Zjednoczonych z projektem wymiany na razie miliona Polaków na taką liczbę żydów. Przypuszczam, że Rząd amerykański do tej próby się przychyli, by złagodzić tę bolączkę.

Ala tak, najchętniej, kochany Mendelku! To owszem niezła myśl. Na razie widzę tylko jedną trudność: trzeba by na ten projekt uzyskać zgodę żydów amerykańskich, tych samych, którzy przed kilku laty przyczynili się tak wydatnie do zamknięcia imigracji żydowskiej do Stanów Zjednoczonych. Postarajcie się usunąć tę przeszkodę, a z naszej strony trudności nie będzie.

Czasem Mendel pomyśli mądrzej, niż sam Hirschhorn.

ków obcych po każdej stronie, zaczęto mówić o grozie wojny europejskiej.

Anglia i Francja zwróciły się wobec tego do czterech państw zainteresowanych (rząd francuski udawał, że Madrytowi nie pomaga i że jest zupełnie bezstronny), mianowicie Sowietów, Niemiec, Włoch i Portugalii, wzywając je do niemieszania się do wewnętrznych wałk w Hiszpanii. Jak dotąd na notę angielsko-francuską odpowiedziały jedynie Sowiety, przy czym odpowiedź utrzymana jest podobno w tonie raczej życzliwym.

Pod wpływem tych rokowań coraz częściej słyszeć się daje wiadomości, że Włochy i Niemcy całkowicie wycofują się ze

spraw hiszpańskich, że zaprzestali już werbowania ochotników do armii powstańczej i tak dalej. Mimo to wszystko, jak donoszą właśnie rewelacje, dzienników paryskich, lewicowy rząd francuski zasiał w dalszym ciągu czerwony Madryt.

Na tej podstawie w środowiskach, gorąco współpracujących z narodową Hiszpanią, zaczęły rodzić się obawy co do dalszych losów powstania. Otóż te obawy są zupełnie niezasadne, wszyscy bowiem, obeznani z hiszpańskim terenem, utrzymują kategorycznie, że w pozostawionej samej sobie Hiszpanii powstańcy mają — zapewnione zwycięstwo. Gdyby nie obca pomoc zresztą, Madryt od dawna byłby w rękach

powstańców, bo w pierwszym swym stadium walka o stolicę polegała jedynie na tym, kto prędzej przybędzie do miasta — powstańcy czy sowiecka pomoc. Powstańcy spóźnili się, niestety, o 48 godzin.

Co powiedział minister Ciano

Najbardziej miarodajne oświadczenie, jakie w Europie padło w sprawach hiszpańskich, wypowiedział włoski minister spraw zagranicznych, Ciano. Do wybitnego przedstawiciela pracy paryskiej, Kerillisa, minister ten powiedział przed paru miesiącami: „Może pan wyobrazić sobie, co chce, z wyjątkiem tego, że Włochy i Niemcy pozwolą na usadowienie się bolszewizmowi w Madrycie czy Barcelonie”. Za tymi słowami stoją niewątpliwie murem całe Włochy i całe Niemcy.

J. W.

Miast do baru na jednego

Wstęp na pączek do **BLIKLEGO** N. Świat 35

Księża do walki z komunizmem!

Nie wystarcza bierna negacja!

Pierwszy kurs przeciwkomunistyczny w Polsce

W domu Księży-Emerytów w Lublinie odbył się pierwszy kurs przeciwkomunistyczny w Polsce dla duchowieństwa. Wzięło w nim udział 144 kapłanów. Kurs otworzył ks. Władysław Góralski. Tematem jego przemówienia był typ człowieka, jakiego tworzy komunizm. Istotą komunizmu społeczno-politycznego i kulturalnego omówił ks. rektor A. Szy-

mański, który w dłuższym referacie przedstawił założenia komunizmu. K. A. Kwiatkowski z Warszawy w pięciu referatach mówił o pracy, wysiłkach i metodach komunistów w opanowywaniu świata. Referat ks. dr. E. Nowaka charakteryzował akcję komunistyczną po wsiach i miastach wśród młodzieży.

Po referatach odbyła się dysku-

sję, w wyniku której zgłoszono szereg wniosków, stanowiących resume całego kursu. We wnioskach tych sprecyzowano wskazania praktyczne dotyczące walki z komunizmem.

W walce tej konieczne jest: unikanie przesady, powierzchowności, bojaźni i zdenerwowania. Nie ma skutecznej walki z bolszewizmem bez przeciwstawienia mu idei, gdyż komunizm posiada oblicze ideowe. Walka ta nie może być dotychczas posiadaczem charakteru negatywnego, lecz towarzyszyć jej muszą słuszne i sprawiedliwe reformy, bowiem komunizm — wyrasta z braków duchowych i społecznych — ekonomicznych. Należy ożywić życie religijne wśród inteligencji, robotników i włościan. Należy uczynić, aby nie tylko duchowieństwo, ale i świeccy katolicy orientowali się w bolączkach społecznych, ekonomicznych i politycznych. Na zakończenie nie zwrócono uwagi na konieczność walki z t. zw. komunizmem kulturalnym, szerzonym przez wyznawców radykalizmu, bowiem od komunizmu kulturalnego jest blisko do komunizmu polityczno-społecznego.

Co spotka Poznań

w roku 1937

Nasz korespondent poznański zabawił się w wróżbitę i przepowiedział:

W roku 1937 resztę kawiarni w Poznaniu wykupi obecny właściciel „Adrii”. Na razie ma dopiero 7 przedsiębiorstw tego rodzaju.

Przy ulicy 27 Grudnia większość istniejących tam firm zmieni lokalę handlową tak, że najrozdumiejszy poznaniak nie pozna tej ulicy.

Na miejsce wyjeżdżających do Kongresówki i Małopolski kupców poznańskich przyjadą polscy kupcy z Warszawy. Przepowiednia ta już częściowo spełniła się w ubiegłym roku.

„Teatr Polski” ma podobno zamiar dawać tylko polskie sztuki, a „Teatr Nowy” wyreka się sztuk nowych. Kinom „Apollo” i „Metropolis” po ciężkich czasach zażwiaci „Słońce”.

Dzięki zapobiegliwości pewnych ludzi powiększy się w bie-

żącym roku ilość powstańców wielkopolskich z zaświadczeniami w cenie od złotych.

Pisma nie posiadające płatnych ogłoszeń wyrzekną się pośrednictwa żydowskich agencji reklamowych a inne nie przyznają się do stosunków z żydami.

Komisaryczny prezydent nie zostanie przydługającym komisarzem w Gdyni.

O ile nie ujrzycie sprawozdań z posiedzeń Rady Miejskiej w „ABC” to Rada Miejska się nie zbierze w tym roku.

Bezczelne wyczynny „folksfrontu” w Częstochowie

Żydzi, chcąc się przeciwstawić ożywionej działalności narodowców w Częstochowie, potrafili zorganizować „folksfront” z miejscowych komunistów i socjali-

stów. Ostatnio bojówka komunistyczna postanowiła zadokumentować własną siłę i podjąć świat grup komunistycznych wyrosła z Tow. Uniwersytetów Robotniczych miała przeprowadzić propagandę bezbożniczą. Propaganda ta została przeprowadzona w sposób czysto sowiecki. Mianowicie komuniści, uzbrojeni w łomy żelazne, nie wpuszczali wierznych do kościoła św. Józefa na Rakowie. Dopiero interwencja sądowna i groźna postawa oburzonej publiczności polskiej zmusiła komunistów do niechlubnej ucieczki.

Skandal obyczajowy w seminarium

Ostatnio został zawieszony w urzędowaniu nauczyciel muzyki w Samborze Stanisław G., na skutek wyroku sądu okręgowego, jaki padł w sądzie okręgowym i potwierdził szereg zarzutów skierowanych przeciw profesorowi G. Przewód sądowy ustalił mianowicie, że p. G. utrzymywał miłostne stosunki z niejaką Felicją W., a chcąc zachować pozory sprawował równocześnie swą uczennicę, która była świadkiem obydnych scen. Przy tym nauczyciel obiecywał uczennicy poparcie w czasie egzaminu maturalnego. Dziwić się należy, że tak późno zawieszono prof. G. w urzędowaniu, chociaż sprawa była głośna już od dłuższego czasu.

Strażnik niemiecki zastrzelił Polaka

We wtorek nad ranem w pasie granicznym w pobliżu Rept Starzych został zastrzelony w czasie pościgu przez niemiecką straż graniczną po stronie niemieckiej, obywatel polski 43-letni Antoni Sroka, który usiłował przedostać się nielegalnie z Niemiec do Polski z tobołem skradzionych po stronie niemieckiej rzeczy.

Areszt i grzywny pieniężne

grożą nieuczciwym pracodawcom

Wobec całego szeregu wypadków nadużyć, ze strony nieuczciwych pracodawców wyjaśniamy, że pracodawca, niezależnie od odpowiedzialności cywilnej w stosunku do pracownika, może być ukarany grzywną lub aresztem za następujące przewinienia: 1) za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia pracownika do ubezpieczeń społecznych, 2) za podanie w ogłoszeniach, liściach lub wykazach, przewidzianych w ustawach ubezpieczeniowych, nieprawdziwych danych, 3) za udzielanie nieprawdziwych wyjaśnień lub odmowę udzielenia wyjaśnień instytucjom ubezpieczeń społecznych, 4) za potrącenie pracownikom przy wypłacie zarobków wyższych kwot, niż przewidziane w ustawach, 5) za niewpłacanie w ter-

minie części składek, przypadających za zatrudnionych pracowników, 6) za zmuszenie zatrudnionych pracowników, pod groźbą rozwiązania stosunku pracy lub w inny sposób, do ukrywania ich stosunku pracy przed instytucjami ubezpieczeń społecznych lub do udzielania fałszywych danych co do należnego im zarobku.

Grzywna lub areszt wymierzane są pracodawcy administracyjnie. Kara grzywny wynosi do 3.000 zł., a aresztu do 3 miesięcy.

Spraw tych powinni dopełnować sami pracownicy zarówno z uwagi na swój interes, jak i ze względów natury ogólniejszej, gdyż wyższy pracownik staje się niejednokrotnie regułą postępowania niesumiennej pracodawców.

Pierwszy proces o tworzenie „folksfrontu”

W krakowskim Sądzie Okręgowym odbędzie się 8 lutego b. r. rozprawa przeciw komunistom, oskarżonym o to, że usiłowali stworzyć nielegalny Front Ludowy. Jest to pierwszy proces, który stwierdza, że tworzenie Frontu Ludowego jest działalnością nielegalną i szkodliwą dla Państwa.

To jest tak

Gdańsk

Gdańsk jest ciągle terenem różnych sporów i różnych zajęć. Niemcy uważali przez dłuższy czas, iż można robić w Gdańsku awantury, naruszać prawa polskie, obiecywać gdańszczanom Bóg wie co i utrzymywać dobre stosunki z Polską. Obecnie obietnice już się wyczerpały.

Przyczyny wojowniczości hitlerowców gdańskich są zrozumiałe: jest faktem, że ludność gdańska coraz wyraźniej odwraca się od hitlerowców, a coraz lepiej rozumie, że tak jak przez stulecia, interes Gdańska polega przede wszystkim na utrzymaniu dobrych stosunków z Polską.

Swego czasu w organie stronnictwa niemiecko-narodowego gdańskiego, napisano wyraźnie, że Gdańsk powinien uprawiać politykę gdańską, a nie niemiecką. To właśnie najwięcej niepokoiło gdańskich hitlerowców, którzy pamiętali, że swego czasu istotnie stosunki polskie z Gdańskiem układały się dobrze, a gdańszczanie najbardziej obawiali się... Prus.

Nadwyżka budżetowa

Zamknięcie rachunkowe Skarbu Państwa za grudzień wykazuje nadwyżkę w kwocie 600.000 zł. W ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy b. r. budżetowego nadwyżka dochodów nad wydatkami wynosiła 2.6 milionów zł.

Pamiętać trzeba o tym, że obok tego zrównoważonego budżetu, mamy budżet inwestycyjny, który może ukrywać pozycje, nie mające charakteru rzeczywistych inwestycji.

W każdym razie trzeba zauważyć, że miarodajne dla oceny gospodarki skarbowej jest nie to, ile wynosi dochód lub wydatek, ale to, co Państwo za ściągnięte od społeczeństwa pieniądze robi.

Pod tym względem gospodarka skarbową wygląda zupełnie nie zadawalniająco. Wielką mamy różne niepotrzebne wydatki, nadmiar funduszy, przeznaczonych na cele reprezentacyjne i t. p. gdy równocześnie najpilniejsze potrzeby nie są należycie zaspokajane.

Kalce bez cós

Radykalny sposób na zmniejszenie ilości żydów

Spis ludności w Sowietach bardzo przypadł żydom do smaku. W rubryce — narodowość, należało wypisać nie stan faktyczny, a za kogo się kto uważa. W rubryce — wyznanie, również to co kto chce. Można być spokojnym, że w Sowietach żydów w ogóle nie ma. (k.).

Wiadomości personalne

Minister Rajchman, który tak świetnie i z korzyścią dla polskich akcjonariuszy przeprowadził sprawę Żyrardowa — znów wraca czynnie do życia.

Wojewoda Józefski, Grażynski Wołynia, przybył do Warszawy na razie jeszcze nie w sprawie dymisji (k.).

Sejm i pożyczka

Niedoszły wicemarszałek, poseł Surzyński użył zwrotu: „nasi francuscy koledzy parlamentarni”.

Koledzy? We Francji jest w górze Blum w dole Blum a natomiast u nas: w górze Sławoj w dole nie.

Sommersteina najwięcej interesowało czy aby żydzi skorzystają coś na pożyczce. Dawał do zrozumienia, że pożyczka to załuga żydów boć Blum to rodak.

Skorzystają żydzi. Fabryka Pocisk jest przecie zażydniona do ostatnich granic. Dyrektor — pan Margulies! (k.).

Włamanie do kościoła

W Mosarzu, gm. koziłowskiej, nieznanymi sprawcy dokonali włamania do kościoła, gdzie po rozbiciu skarbonki kościelnych skradli znajdujące się w nich pieniądze.

Dzieje pewnego modelu posągu Joanny d'Arc

Kto oglądał pomniki Paryża, ten niewątpliwie zatrzymał się na dłużej przed pomnikiem Joanny d'Arc na placu Piramid. Dziewica Orleańska posiada najrozmaitsze portrety i rzeźby, których autorzy starali się odtworzyć jak najbardziej uduchowione rysy tej narodowej bohaterki i świętej. Ale zdaje się, że mało jest na świecie posągów, rzeźb czy obrazów, jakie posiadałyby tak ciekawe dzieje, jak posąg paryski Joanny d'Arc.

Modelka z chłopskiej chaty

W 1874 roku sławny francuski rzeźbiarz Fremier zamieszkał w swej willi w górach Jurajskich. W najbliższej wiosce mieszkał chłop Lamot, który miał piętnaścioro dzieci, najmłodszą z nich była 15-letnia Joanna Waleria. Stary mistrz zwrócił uwagę na dumną, wysmukłą, niezwykle piękną dziewczynę. Zdawało mu się, że w rysach jej jest coś rycerskiego, co niezwykle kontrastowało z łagodnym dziewczęcym wyglądem dziewczynki. Wszystko to przypominało Joannę d'Arc. Wówczas to zrodził się w jego myśli plan wyrzeźbienia posągu bohaterskiej wybacielki Francji. Nie było to rzeczą tak łatwą. Wiejska dziewczyna nie chciała porzucić swej chaty i wyjechać do Paryża. Stary mistrz musiał jej ojcu zapłacić znaczną sumę, aby ją wypędził z domu i zmusił w ten sposób do szukania chleba w stolicy.

Młodziutka Joanna wyjechała z rzeźbiarzem do Paryża jako modelka. Przez wiele miesięcy pracował Fremier nad swym wspaniałym posągiem. W dniu, gdy wszyscy zobaczyli bohaterską dziewczynę na koniu na placu Piramid, modelka posągu stała się sławną. W Paryżu nic się nie ukryje przed reporterami i nazajutrz już wszyscy wiedzieli, kto pozował Fremierowi do jego rzeźby.

Uśmiech kariery i zapomnienie

Joannę Lamot zapraszano do arystokratycznych domów, zasypano listami z propozycjami małżeństwa, czyniono u niej wywiady, a nawet gdy przechodziła ulicą, poznawano ją i witano okrzykami: „Niech żyje!” A przede wszystkim dziewczyna nie zapominała swej najciślej ojczyzny, nie zapominała krzywdy, jaką wyrządził jej ojciec i nie czuła się szczęśliwa. Mówiła mało i nie miała zaufania do swych nowych przyjaciół.

Mijały lata. Posąg stał na placu Piramid, coraz więcej ludzi na świecie znało go i coraz bardziej zapomniano o jego modelce. Joanna na Lanot porzuciła Fremiera i stała się modelką innych rzeźbiarzy i malarzy. Ale i to minęło: Przyszły lata nędzy, ciężkiej walki o kawałek chleba. Piękność jej zniknęła bez śladu. Joanna Lanot musiała ustąpić miejsca młodszemu i piękniejszemu. Została ona szwaczka gorsetów, mieszkała w małej mansardzie przy ulicy Vignan i po upływie kilkudziesięciu lat było jej najstarsi w tej dzielnicy przypominali sobie czasem jak piękna była kiedyś i jak uśmiechała się jej sowa.

Co roku 11 maja w dzień święta Joanny d'Arc pomnik na placu Piramid ozdabiają białymi liliami;

studenci defilują przed posągiem, ale o modelu do posągu zapomniano już zupełnie. Stara kobieta wychodzi ze swej mansardy i patrzy na pomnik, przypominający jej młodość.

Śmierć pewnej staruszki

Aż oto pewnego dnia wybuchł pożar przy ulicy Vignan nr. 16. Zanim przybyła straż pożarna, zdążyła spalić się mansarda, w której mieszkała jakaś nieznana staruszka i gdy sąsiedzi wpadli do środka, znaleźli już tam konającą od poparzeń kobietę. Po drodze do szpitala zmarła. Policja ustaliła jej nazwisko. Kiedy ukazało się w prasie,

przypomniano sobie kim była zmarła. Ale pogrzeb odbył się wcześniej, zanim dowiedzieli się o tym prasa i towarzysztwa. Właścicielka domu, w którym mieszkała Lanot przez 20 ostatnich lat, zatrudowała jej pogrzeb. Za trumną nie szedł nikt, ani jeden delegat Tow. Joany d'Arc. Nikt z sąsiadów również nie złożył na samotnej trumnie ani jednego kwiatka. Dopiero w parę dni później posypały się w prasie artykuły o zmarłej, biednej, starej szwaczce, która była modelem do jednej z najpiękniejszych postaci Francji. Imię biednej wiejskiej dziewczynki przeszło w ten sposób do historii.

Tajemnica Atlantyny nadal nie wyjaśniona

Francuski geolog Paul le Cour, który powrócił ostatnio z podróży na wyspy Azorskie, wygłosił w paryskim Instytucie Oceanograficznym wykład o tajemnicach Atlantyny w związku ze spostrzeżeniami, jakie poczynił w czasie swej podróży.

Świat Platona

Już u Platona spotykamy wzmianki o Atlantydzie. Platon opowiada dokładnie w „Timaeosie” o kraju położonym na olbrzymiej wyspie pośrodku oceanu Atlantyckiego. Ta wyspa, która miała być większa, według Platona, od Azji i Libii (zaznaczamy, że Azja starożytni nazywali tylko południowo-zachodnią część tego lądu) znikła z powierzchni na skutek trzęsienia ziemi.

Most przez ocean

Opowiadanie Platona stało się punktem wyjścia dla późniejszych hipotez, usiłujących udowodnić, że ląd taki istniał naprawdę. Ląd ten był rzekomo łączącym Amerykę z lądem Brazylijsko-Afrykańskim. Po strasliwym kataklizmie na powierzchni morza pozostały tylko grupy wysp: Kanaryjskich, Azorskich, Bermudów i Antyliów, które nie są niczym innym, jak tylko krańcowymi punktami zaginionego lądu. Wpływy kultury Atlantydzkiej sięgały od Egiptu do Meksyku, co wyjaśnia podobieństwa, jakie spostrzegamy na kulturalnych zabytkach tych krajów.

Wyspy Azorskie

Le Cour postanowił w czasie swej podróży przekonać się, czy Archipelag Azorski jest pozostałością Atlantyny. Zdaniem francuskiego uczonego — bazaltowe skały, czarny piasek, gorące źródła — wszystko to pozostaje w zupełnej zgodności z platońwym opisem w „Timaeosie”. Na dnie

Oczy świadectwem przestępstwa

Policja kryminalna w Nowym Jorku zamierza pracować według nowej metody rozpoznawania przestępców. Kryminolodzy zarzucają metodzie posługiwania się odciskami palców, że nie może być ścisła, gdyż choroby przekształcają linie skóry na palcach, a przy tym przestępcy zmieniają znane już linie odcisków zabiegami chirurgicznymi. Na skutek tego opracował dwu lekarzy amerykańskich nową metodę, zapewniającą niezawodną identyfikację zbrodniarza. Polega ona na ostrym zdjęciu fotograficznym soczewki oka. Lekarze ci twierdzą, że wśród milionów ludzi niepodobna napotkać na dwie osoby o identycznych soczewkach.

Pokłady bazaltu na Wołyniu

Na Wołyniu pod Długimi Polami odkryto nad rzeką Polica bogate złoża bazaltu. Bazalt leży tuż pod powierzchnią gliny i ma przeciętną grubość półtora metra. Nadaje się znakomicie na powierzchnię drogową i do wyrobu brukowca. Odkrycie to ma wielkie znaczenie dla Wołynia, gdyż umożliwi szybką budowę dróg w powiecie luckim.

Moneta, którą się toczy do domu Niezwykłe pieniądze na wyspach Jap

Na maleńkiej grupie wysp Jap, na Oceanie Spokojnym, 1300 km. na wschód od Filipin, kursują najdziwniejsze na świecie pieniądze. Wyspy Jap należały niegdyś do Niemiec, obecnie zaś stanowią mandat Japonii. „Monety” kursujące na tych wyspach, są kamienne, posiadają kształt kamieni mylnych i olbrzymie rozmiary. Bloki kamienne wielkości dorosłego człowieka nie są rzadkością. W środku „monety” jest otwór, co jeszcze bardziej odabnia ją do kamienia mylnego. Po uiszczeniu zapłaty tym osobliwym pieniądzem, nowy posiadacz wsuwa w otwór belkę, poczym z pomocą

krewnych toczy monetę jak koło poprzez dzunglę w kierunku swego domostwa. W większych portach wysepek posiadają oczywiście obiegi pieniędzy japońskie, ale wewnątrz kraju tylko tradycyjne — kamienne.

Pieniądże kamienne wyrabiane są z olbrzymim nakładem pracy z twardego, krystalicznego wapienia. Największa „moneta” posiada 3,5 metra średnicy i waży 2.000 kg.

Oczywiście, w drobnym handlu krajowcy posługują się inną, tańszą monetą. Jak łatwo domyślić się, rolę naszych „drobnych” odgrywają tam orzechy kokosowe. Pudełko zapalek kosztuje dwa orzechy, bochenek chleba 10 orzechów, paczka japońskich papierosów tyleż, 10 liści tytoniowych 25 orzechów, blaszanka nafty 20 do 40 orzechów.

Ponadto kwitnie handel zamienny: kury, jaja, świnie są zamieniane na naftę, patefony, harmonie, ostatnio nawet na radio aparaty. Srebrne i miedziane pieniądze nie mają tu, jak mówiliśmy, obiegu, gdyż wymagają zbyt skomplikowanych obliczeń, a poza to już parokrotnie ulegały zmianie: były w obiegu monety hiszpańskie, po tym niemieckie, obecnie japońskie. Ale pieniądze

kamienne nic nie straciły na swej wartości.

Używane są one oczywiście tylko przy wielkich transakcjach. Nie są one bynajmniej tak tanie, jak by się zdawało. Za koło o średnicy 30 cm. należy dać towary za 75 dolarów. Za koło wielkości dorosłego mężczyzny można być piękną plantacją, a większe koła stanowią naprawdę pokazy majątek.

Wielkie kamienie stanowią zwykłą własność gmin i wówczas stoją przed domem gminnego skarbnika („fiba”), przed prywatnymi posesjami stoją kamienie o średnicy 60 do 150 cm. Jeszcze mniejsze kamienie są przechowywane w domach.

Zaden złodziej dotychczas jeszcze nie uczynił zamachu na „kasę” skarbnika, stojącą bez żadnej opieki na ulicy. Bo jakaby miał z niej korzyść? Poza archipelagiem Jap kamienne pieniądze nie kursują, a na wyspach poznano by skradziony kamień od razu. Każda bowiem „moneta” jest znana wszystkim — tyle posiada charakterystycznych szczyrbów zagłębionych i t. d. Wielkie koła są bardziej znane ogółowi mieszkańców, niż ludzie — bo ludzie rodzą się i umierają, a kamienie są wieczne.

Przyrządy sejsmiczne kontrolują ruchy ziemi

Niepospolitym wynalazkiem są przyrządy sejsmiczne, zapisujące każdy ruch ziemi tak dokładnie, że można z ich notowań określić siłę, odległość i miejsce trzęsienia ziemi. Są to jedyne przyrządy, mogące uprzedzić o gwałtownym niebezpieczeństwie, a czule do tego stopnia, że wskazują nawet nader ekkie ruchy ziemi, które mieszkańcom danego miejsca nie dają się nawet uczuć.

Sejsmografy znajdują się obecnie w arzo wielu obserwatoriach astronomicznych; najlepszym tego rodzaju przyrządem jest sejsmograf baltimorski, znajdujący się w obserwatorium przy uniwersytecie Johna Hopkinsa. Składa się on z czułego wyhadła, umieszczonego poziomo, które zazwyczaj znajduje się w stanie spoczynku, a przy trzęsieniach ziemi gdziekolwiek, zaczyna się poruszać i ruchy te, za pomocą odpowiednich urządzeń, uzewnętrzniają się, jako promienie światła.

padające na czułą kliszę fotograficzną, która, dzięki mechanizmowi zegarowemu, przesuwają się z szybkością 1 mm. na minutę.

Gdy wahadło sejsmografu znajduje się w spoczynku, światło zostawia na papierze ślad w postaci linii prostej, przy najmniejszym zaś ruchu wahadła, linia staje się krętą, chociaż krzywizna jej, naturalnie, nie da się zauważyć gołym okiem, ponieważ w przeciągu 15 sekund trwających ruchów, wahadło, papier przesunie się o 0,25 mm.

Dla większego bezpieczeństwa, sejsmograf baltimorski jest umocowany na słupach kamiennych, głęboko wkopanych w ziemię. Liczne pociągi kolei żelaznej, przechodzące w pobliżu obserwatorium nie wywierają żadnego wpływu na sejsmograf, wywołują bowiem zbyt szybkie drgania. Natomiast istotne trzęsienie ziemi przyrząd wskazuje bardzo dokładnie.

Konserwacja obrazów z kościoła OO. Augustanów

Kolekcja średniowiecznych obrazów z kościoła OO. Augustanów w Krakowie, przeniesiona została ostatnio z Wawelu do Muzeum Narodowego w Krakowie.

Polonica

W „Altpreussische Forschungen” prof. Uniw. Królewskiego, sławista, Karol H. Meyer omawia obszernie pierwszy tom wydane-go przez Polską Akademię Umiejętności „Polskiego Słownika Biograficznego”, podkreślając, że dzieło to jest starannie przemysłane i zredagowane.

Królewska para holenderska

W dniu wczorajszym cała Holandia wzięła żywy udział w uroczystościach zaślubin holenderskiej następczyni tronu, księżniczki Juljanny z ks. Bernardem zur Lippe von Biestefeld.

Czas skończyć z takimi pogadankami!

W poniedziałek w Polskim Radiu wygłoszono pogadankę, nawiązującą do otwarcia wyższych uczelni. W pogadance tej użyto ostrych słów na określenie ostatnich

zająć, jak chuliganeria, wandalizm etc.

Tego rodzaju pogadanki, rzucające wyraźne tendencyjne fałszywe światło na sprawy życia akademickiego, oświatowego, sprawy z punktu widzenia filozoficznej sanacji młodzieży, stanowiącej znikomy odsetek ogółu akademików są w Polskim Radiu co najmniej niewłaściwe. Podobno nawet premier Składkowski wyraził się kiedyś, że nie należy wykorzystywać Radia dla politycznej agitacji. Wydaje się to słuszne, zwłaszcza, jeżeli ta agitacja ma tendencję fałszowania prawdy.

Niefortunna pogadanka wywołała zrozumiałe oburzenie wśród młodzieży i tego rodzaju metody „uspakajania wzburzonych umysłów” mogą wywierać tylko skutek przeciwny — wzrost podniecenia.

„Kryzysowy bridge” Pogadanka w radio

Minęły czasy, kiedy to gości przyjmowało się tak wystawnie, że po kilku przyjęciach kasa była pusta i trzeba było do końca mieszać żyć na kredyt. Dziś w czasach ogólnego zubożenia zaprasza się gości na bridge’a i skromną herbatkę. Jak urządzić takie przyjęcie, by i goście i gospodarze domu byli zadowoleni, powie radioluchaczom p. Konstancja Hojnacka w prelekcji p. t. „Kryzysowy bridge” — dnia 7. I. o godz. 17.00.

Podróżni samolotem

Najpiękniejsza budowla świata

Jedną z najpiękniejszych budowli świata Hagia Sofia, dawny kościół św. Zofii, obecnie meczet muzułmański, liczy 1400 lat.

Stypendia im. S. i M. Pytowskich przyznane będą w lutym

W lutym b. r. w myśl statutu funduszu stypendialnego im. Sylwestra i Marii Pytowskich przyznane zostaną 3 stypendia po zł. 250 każde.

Stypendia przeznaczane są dla studentów Uniw. i Pol. Warsz. lub uczniów szkół średnich, Polaków, wyznania rzymsko-katolickiego. Ze stypendium mogą korzystać kobiety. — Pierwszeństwo mieć będą krewni Aleksandra, syna Teodora, Kugoziniego, z ojca i matki pochodzenia polskiego.

Kandydaci ubiegający się o stypendium po raz pierwszy winni nadesłać do dnia 25 stycznia do biura Kasy im. M. Nowoskiego (Pałac Staszica, Nowy Świat 72, I p.) umotywowane podanie, do których powinny być dołączone: życiorys, świadectwo niezdolności, świadectwo władz szkolnych o postępach w nauce. Krewni A. Kugoziniego, zgłaszający się po raz pierwszy, winni nadto dołączyć do podania dokładne dane, stwierdzające stosunek pokrewieństwa kandydata.

„Napoleon uciekł z Elby” Skecz radiowy

W drugiej przerwie opery „Opowieści Hoffmana” dnia 8. I. około godz. 22.00 nadany zostanie skecz Lajosa Lakatos p. t. „Napoleon uciekł z Elby”, w tłumaczeniu Kazimierza Ryckowskiego. Jest to utwór osnuty na tle historycznej anegdoty z udziałem autentycznych postaci historycznych. Rola Metternicha gra Lucjan Krzemiński, rolę Hrabiny — Maria Melanowicz, rolę Hrabiego — Józef Leliwa, kuriera — Władysław Krasnowiecki. Reżyseria Budzińskiego.

STYCZEŃ		SŁOŃCE	
		wschód	zachód
8		7-43	15-41
PIĄTEK		KSIĘŻYC	
		wschód	zachód
		4-2	12-5
		Di. onia	Prz. byto
		7-58	0-14

Dzisiaj św. Seweryna
Jutro św. Marcjanny

TEATR

TEATR WIELKI. Dzisiaj o 8-ej „Butterfly” z Telko Kiwa.

TEATR NAKŁADY. Dzisiaj o 8-ej „Cyganeria warszawska”. Reżyserował „Cyganerię” Ludwik Sołki.

TEATR POLSKI. Dzisiaj „Wesele Fi-gara”.

TEATR LETNI. Dzisiaj o 8-ej „Zolnierz królowej Madagaskaru” krotko-chwila muzyczna z Ziminską i Maszynskimi w rolach głównych.

TEATR MAŁY. Dzisiaj „Lato w No-hant”.

TEATR NOWY. Dzisiaj „Judyta” w reżyserii Leona Schillera z Ireną Eichlerówną w roli tytułowej.

TEATR KAMERALNY (Senatorska 21). O godz. 8.15 „Tajemnica le-karska” Podora.

TEATR ALEJUM. „Woźny i m-niester”.

TEATR MALICKIEJ. Dzisiaj o godz. 8-ej „Zamieszaj”.

UL. KAROWA 18. O godz. 8-ej „Zakochana królowa” z Wermin-ską i Fernerem.

CYRULIK. Codziennie „Król z pa-rasolem” z Lunoszą Stepowskim i Ze-lichowską na czele. Początek o 7.15 i 9.45.

SZOPKA POLITYCZNA w Zie-mińskich (Mazowiecka 12). O godz. 8.45 wiecz. „Ale o tym są!”

TEATR 8.15 (Śniadeckich 15) „Gaby”.

TEATR 13 RZĘDÓW. Codziennie o godz. 7.15 i 9.45 wiecz. satyra poli-tyczna „Doby smoleńca”.

TEATR ROZMAITOŚCI (Chłodna 49). Farsa „Hurra! Jest chłopczyk z Wład Walterem”.

CYRK. Codziennie o godz. 8.15. Wtorki, środy, soboty i święta o 4.30 i 6.15 nowoczesny program nowości i grupa tancerzów bengalskich

PHILIPS 635 super

Z WYPOSAŻENIEM DOTYCZĄCYM NIEPOTYKANYM

RADIO

Piątek, dnia 8 stycznia.

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zo-rze”. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.25 „Pare informacyj”. 7.30 Muzyka (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Koncert wojskowej orkiestry dętej (z Wilna). 12.50 „Punktualna gospodyni wiejska” — pogadanka. 15.00 Wiadomo-sci gospodarcze. 15.15 „Ryszard Tauber. Etna Sack i orkiestra Henza Hupperta”. Koncert rozrywkowy (płyty). 15.55 „Jak spędzić święta?”. 16.00 „Film, plastyka, architektura”. 16.10 Pogadanka społeczna. 16.15 Rozmowa z chorymi. ks. kapłana Michała Rekasza (ze Lwowa). 16.30 Lódzka orkiestra salonowa pod dyr. Teodora Rydera. 17.00 „Bramy morza Śród-zemnego”. 17.15 Koncert kameralny (z Krakowa). Wykonaw-cy: Stanisław Eibenschütz — skrzyp-ce, Stefan Schwarzenberg — Czerny — altowka, Stanisław Skarżyński — wio-lonczela, Róża Freundlichowa — forte-pian. 17.50 Pogadanka aktualna. 18.00 Wiadomości sportowe ogólne. 18.05 „Poradnik sportowy”. 18.20 Koncert reklamowy. 18.50 „Nowy nie leśny”. 19.00 „Miłość” — fragment z nowej Jarosława Iwaszkiewicza p. t. „Mili-nad Utrata”. 19.20 „Z pieśni po kra-ju”. 19.45 Kwadrans fortepianowy, muzyki jazzowej (płyty). 20.00 „Har-fa, cymbalki i klawesyn” — IV poga-danka z cyklu aud. — instrumentacji orkiestry symfonicznej — wygłos-proł. Lucjan Kamiński (z Poznania). 20.15 „Opowieści Hoffmanna” — opera w 3-ach aktach Jacquesa Offenbacha. Transmisja z Teatru Wielkiego w Lwowie. Pogadanka aktualna. W-prawie II-ej — „Napoleon u cuki z Elby”. — skecz „Lajosa Lakatos” (węgry) (ze Lwowa). 23.00 Muzyka taneczna (płyty).

SOBOTA, 9 stycznia.

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zo-rze”. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.25 „Pare informacyj”. 7.30 Muzyka (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Koncert w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. 12.50 „Szerzyna romowa”. 14.30 „Król ko-lorowych bałanów” — Operetka dla dzieci (ze Lwowa). 15.00 Wiadomo-sci gospodarcze. 15.15 Piesniarki trans-cyckie i orkiestra Otto Doornicka (płyty). 16.00 Nasz program. 16.10 „Zycie kul-turalne stolicy”. 16.15 „Ubracki kar-nawałowe z dawnych czasów” (z Krakowa). 17.10 Koncert solistów. Wykonawcy: Stanisława Korwin Bzy-niowska — śpiew. Wina Stokowska — Racińska — skrzypce. 17.50 „Przebieg wy-dawnictw”. 18.00 Pogadanka ak-tualna. 18.10 Wiadomości sportowe 18.20 Koncert reklamowy. 18.50 poga-danka aktualna. 19.00 Audycja dla ro-laków z granicą. „Wędrownka po Lwowie” z udziałem Szczepka i Tonka (ze Lwowa). 19.30 Muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. z udziałem „Czwórki Radiowej”. 20.30 Nowości literackie. 20.55 Pogadanka

Kominiarze czy gminy?

Szkodliwy projekt nowej ustawy kominiarskiej

Wniesionego na sejm w dniu 22. XII. - 36 r. projektu nowej ustawy kominiarskiej nie można nazwać projektem szczęśliwym.

Skasowanie dotychczasowego systemu koncesjonowanych okręgów kominiarskich i oddanie gmin wyłączności wycieru komi-nów naszym zdaniem jest bardzo niebezpieczne z wielu względów. Znajac sprawność działania zbu- rokratyzowanych aparatów samo-rządowych z góry możemy prze-widywać, że wycier komi-nów sta- nie się przede wszystkim źródłem nowych podatków i obciążeń wła- ścieli domów bez gwarancji na-

pokrywanie ze specjalnych opłat, jakie będą ściągane za wycier równie wydatków na walkę z po- żarami i innymi klęskami.

Przypomnieć należy, że art. 27 p. 2. Ustawy z dnia 11. VIII 1923 r. (załącznik do obwieszczenia Mi-nistra Spraw Wewnętrznych z dnia 26. VI. 36 r. Dz. Ustaw Nr. 62 poz. 454) nie przewiduje ogra-niczenia władzy nadzorczej co do wysokości opłat z tego tytułu, czyli odwrotnie niż przy świad- czeniach wodociągowych i kana-lizacyjnych, gdzie taryfy podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej. Pozostaje sprawa całej warstwy

nia samodzielności rzemieślnika, przygotowuje się cios w zawód reprezentowany wyłącznie przez element rdzennie polski i chry- ścijański.

Czy rzeczywiście pracodawcy nie mają większego kłopotu, jak stwarzanie nowej warstwy upo- śledzonych społecznie?

Kto odniesie korzyści z tej no- wej ustawy? Właściciele domów napewno nie, gdyż taksy, ustalo- ne przez władze przemysłowe pierwszej instancji po zaciągnię- ciu opinii stron zainteresowanych gwarantowały korzyści obustron- nie. Ewentualne zbyt wysokie tak- sy w tych warunkach zawsze mo- gły ulec zmianie, pozostaje rów- nież możliwość prywatnej ugody właściciela z koncesjonowanym mistrzem kominiarskim danego okręgu.

Nie zyska szeroka publiczność narażona na ewentualność poża- roż, zapewne stracą towarzystwa ubezpieczeniowe i będą zmuszone do podniesienia stawek.

Również, znając kosztowność świadczeń komunalnych chociaż- by z doświadczenia Zakł. Oczysz- czania Miasta, możemy przewidy- wać, że nowy ciężar dla jednych, a krzywda dla drugich nie przy- sporzy dochodów samorządowi.

Dyktatura żydów w handlu owocami może będzie wreszcie zachwiana

związek izb i organizacji rolni- czych R. P. podejmuje prace badawcze nad organizacją rynku owocarskiego w Polsce. W tej sprawie w dniu 12 b. m. odbędzie się w lokalu związku zebranie, na którym zostaną omówione nastę- pujące sprawy: globalny plan ba- dań nad rynkiem owocarskim, zorg- zowanie opracowań mono- graficznych handlu owocami na obszarze powiatu, wybór powia- tów do tych opracowań po jednym

na województwo oraz zorganizo- wanie opracowań monograficz- nych głównych rynków zbytu. — W zebraniu wezmą udział przed- stawiciele Izby Rolniczych, zajmu- jący się produkcją sadowniczą. Należałoby tylko życzyć, ażeby na tym zebraniu poruszono sprawę oczyszczenia polskiego rynku owocarskiego przez usunięcie ży- dów, którzy zdobyli sobie dykta- turę w tej dziedzinie.

Śmiertelne zaccadzenie przy koszu z płonącym koksem

Na ul. Odyńca 19, prowadzone są roboty kanalizacyjne. W nocy dozo- rował materiał kanalizacyjny dozorca 54-letni Jan Sypuła, z Włoch. W świeżo odnowionym mieszkaniu, nie zajętym przez nikogo ustawiono koszyk z palącym się koksem, celem szybkiego wysuszenia mieszkania. —

Ziębnięty Sypuła chciał się ogrzać przy koszu, jednak w czasie odpo- czynku zasnął. Gdy rano dozorca za- rzął do lokalu, znalazł tam Sypulę, nie dającego już znaku życia. Lekarz stwierdził śmierć wskutek zaccadzenia.

Tragiczny finał lekkomyślnej zabawy

W Henrykowie wydarzył się tra- giczny wypadek. Gdy o godz. 10-ej rano pociąg ruszał ze stacji w stronę Warszawy, na stopnie wagonu wsko- czył Marian Sawicki, lat 12 (Henry- ków). Po chwili chłopiec zeskoczył ze stopnia i znów usiłował wskoczyć na stopień. Wskutek nieostrożności Sawicki upadł i dostał się pod koła wagonu.

Pociąg zatrzymano. Nieszczęśliwego wydobyto z pod kół wagonu i tymże pociągiem przewieziono do Warsza- wy. Jednocześnie wezwano pogoto- wie, którego lekarz przewoził ołiarę lekkomyślnej zabawy do szpitala Przem. Pańskiego. Stan Sawickiego jest bardzo ciężki. Uległ on ogólnym obrażeniom ciała i doznał ran głowy, rąk i nóg.

ABC sportowe

Turniej hokejowy w Krynicy

Sztuczne zamrażane boisko

W Krynicy rozpoczął się 9-ty międzynarodowy turniej hokejo- wy o mistrzostwo Krynicy z u- działem drużyn zagranicznych ze Szwecji, Rumunii i Austrii oraz trzech drużyn polskich: Czarnych ze Lwowa, Warszawianki z War- szawy i Krynickiego towarzystwa hokejowego.

WIEDENCZYCY REMISUJĄ
Z K. T. H.

Pierwsze spotkanie pomiędzy Wiener Eislaufverein (Wiedeń) a K. T. H. zakończyło się wyni- kiem remisowym 3:3 (1:1, 0:0, 2:2). Wynik odpowiada przebie- gowi gry. Wiedenczycy wpraw- dzie górowali technicznie nad przeciwnikiem, ale ustępowali mu pod względem ambicji i bojo- wości.

Mecz doszedł do skutku jedynie dzięki temu, że boisko, które z powodu odwilży ociekalo wodą, zostało zamrożone sztucznym lodem, uzyskanym z gazów „Zube- ra” o temperaturze — 79 st. Cels. Lodem tym posypano boisko tak, że w ciągu kilku minut powtórka stwardniała, stwarzając dobre warunki do gry.

Bramki dla Austriaków zdoby- li: Ludowicz (2) i Lear (1), dla miejscowych Kulig (2) i Piechu- ra (1).

Zainteresowanie meczem bar- dzo duże. Wyroznili się z K. T. H. Burda, Nowak i Piechura, a u gości Lear, Ludowicz i bramkarz, organizacja zawodów pozostawia- ła wiele do życzenia.

RUMUŃSKA „BRAGADIRU” RE- MISUJE Z „WARSZAWIANKĄ”

Drugi mecz pomiędzy rumu- Ńską drużyną „Bragadiru” a „War- szawianką” zakończył się drugim remisem 5:5 (0:2, 1:3, 4:0). Ru- muni okazali się drużyną bardzo słabą z małym opanowaniem jaz- dy na łyżwach i małą celnością strzałów. „Warszawianka” nato- miast, która po raz pierwszy w tym sezonie wystąpiła na lodzie, okazała się drużyną dobrą tech- nicznie i taktycznie a wynik re- misowy należy tylko wytłuma- czyć tym, że drużyna warszawska prowadząc po 2-ch tercjach 5:1 zlekceważyła sobie przeciwnika i w rezultacie straciła aż 4 bramki w ostatniej fazie gry. Rumuni

„Podwójne krycie” Wyjaśnienie of cjalne władz bokserkich

W związku z informacją, iż za granicą wyliczają się zawodnika, który stosuje podwójne krycie, P. Z. B. wyjaśnia, że liczenie przez sędziego w takim wypadku jest mylne, gdyż w myśl regula- minu sportowego F. I. B. A., który również obowiązuje wszystkie związki zagraniczne, wyliczenie zawodnika powinno nastąpić tyl- ko w wypadku, gdy zawodnik do- tyka podłogi ringu jakkolwiek inną częścią ciała prócz stóp,

względnie gdy zawodnik zwisa nieprzytomnie w sznurach czy też wypadnie z ringu.

P. Z. B. przypomina, że w ra- zie zastosowania przez zawodni- ka podwójnego krycia, sędzia ringowy postępowanie takie uwa- żać może tylko za unikanie walki, zwrócić zawodnikowi uwagę, na- stępnie udzielić napomnienia, a po dwukrotnym udzieleniu na- pomnienia, zawodnika zdyskwalifi- kować.

Bokserzy Norwegii w Poznaniu

POZNAN, 6. I. W środę w godzi- nach po południowych przybyła do Poznania ekspedycja pięściarska Nor- wegii, z którą nasi pięściarze zmierzą się po raz pierwszy w czwartek dnia 7 b. m. w Poznaniu.

Zarówno pięściarze norwescy, jak i polscy znajdują się w dobrej formie. Nasi reprezentanci wykazują przepi-

sową wagę. Próbną wagę dla gości odbyła się w środę, po południu, nato- miast oficjalne ważenie odbędzie się w czwartek. W czwartek również goście zwiędzą autobusem Poznań i zaprezentują meczem bokser- skim w Poznaniu jest bardzo wielkie. Wykupiono już niemal wszystkie b- lety wstępu.

Nowe mistrzynie Polski w siatkówce

W środę wieczorem zakończyły się w Łodzi trzydniowe mistrzostwa Pol- ski w siatkówce pań. Pierwsze me- sce i tytuł mistrza zdobył Harcerski Klub Sportowy z Łodzi przed Akade- mickim Związkiem Sportowym z War- szawy. Końcowa tabela rozgrywek przedstawia się następująco:

1) HKS Łódź, 2) AZS Warszawa, 3) Olksa Kraków, 4) Polonia Warsz., 5) Gryf, Toruń, 6) Warta, 7) AZS Lwów, 8) Unia Lublin.

Druga porażka łotewskich piłkarzy

Rewanżowy mecz piłkarski pomię- dzy mistrzem Łotwy „Olimpia”, a A. K. S. z Chorzowa, wygrali znowu si- acy 6:1 (4:1). Goście grali tym ra- zem lepiej, niż w pierwszym spotka- niu, ale ambicja nie mogła zastąpić umiejętności technicznych. Dobry bramkarz uchronił Łotyszów od wy- szej cyfrowo porażki. Bramki dla zwycięzców zdobyli Piontek (3), Wostal, Pytel i Marszał (po jednej). Honorowy punkt dla go- ści uzyskał Lins.

Ogłoszenia drobne

A) 1 szpeczny higieniczny tapicer- kowski 76. Ułomany 100, łotwie- 102ka 80, kociński 30. Raty. Włódnia, Chłodna 19.

F) Wieloletni Związek cennika Nr. 25. Kupujemy zbiory zapasy — pro- myślowe oferty „Pilatistka” Warsza- wa i Górski go 1A.

Karnawałowe artykuły: Mianow- ki, Królowa 37, Marszałkowska 98, Bracka 22, Niecała 10.

Protokóły Medreów Sjonu oraz cały szereg wydawnictw żydoznaw- czych w handlu księgarskim wyczer- panych. Egzemplarze okazowe w kantorze ABC, Aleje Jerozolimskie 3a.

MEBLE

Najkorzystnie nabyć można w firmie
W. KUCHARSKI, ul. Światła 15
109 A. 3-go Maja
Firma istnieje od 1908 roku

leżytego wykonania czynności, od których zależne jest w dużym stop- niu bezpieczeństwo ogniove i zdro- wotne (gazy trujące przy niedo- kładnym czyszczeniu).

Tymbardziej należy obawiać się konsekwencji nowej ustawy wo- bec tego, że projekt przewiduje

rzemieślniczej (15.000 rodzin), którą ustawa chce sprowadzić do poziomu proletariatu, uzależnio- nego od widzimisię pp. wójtów, sołtysów, burmistrzów i t. d.

Dziwnie się składa, że w okre- zie pozornego bodajby popiera-

OKAZJA! PIERWSZY LOMBARD AKCYJNY

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO POŻYCZKOWE na ZASTAW RUCHOMOŚCI
Spółka Akcyjna

SPRZEDAJE CODZIENNIE Z WOLNEJ RĘKI PO NISKICH CENACH RÓŻNE KOSZTOWNOŚCI SPADŁE Z LICYTACJI

LICYTACJA CODZIENNIE PO CZĄSZY OD DNIA 15 STYCZNIA 1937 R

Gwiazdka starców

Na czele 104 i 108-letni mieszkańcy Wołi

Wczoraj w południe przy ul. Oko- powej 1, (gmach b. szpitala Wolskie- go) w IV Ośrodku Zdrowia i Opieki Społecznej Zarządu Miejskiego od- była się uroczystość — Gwiazdka dla 210-ciu starców (począwszy od 60-ciu lat). Uroczystość rozpoczęła się prze- mówieniem kierownika tej instytu- cyi C. Lutyńskiego. Następnie prze- mawiali: opiekunka społeczna J. Wol- fenbergowa, wice-prezes Towarzy- stwa Przyjaciół Wołi, S. Kulesza.

W części koncertowej wygłos- ił wiersz p. t. „Trzej Królowie” R. Ra- wicz, 8-letni Jerzy Chmielewski wy- powiedział wiersze aktualne. Zakoń- czył część koncertową Stanisław Pie- chowicz. Przygrywała orkiestra man-

dolinistów pod kierunkiem H. Nowa- kowskiego. W imieniu obdarowanych i ugośćzonych starców i starszek dziękowała Małgorzata Szostakowa. Zaznaczyć należy, iż w uroczystości tej wzięli udział najstarsi mieszkań- cy Wołi — Matuzalowie: 100-letni Tomasz Zambrzycki, (Ogrodowa 55), 104-letnia Maria Skiba (Ożarska 25) i 108-letnia Ewa Buczkowa (Wo- ska 124).

Przy stołach biesiadnych zasiadło 210-ciu starców samotnych, którzy sporyli: bigos, po ćwiartce chleba, herbatę, kanapki i pierniki. Do domu zaś otrzymali upominki, w postaci słodczy, wędliny, makaronu, pieczy- wa i kawałka mydła.

Dla szkoły na Polesiu płyną dalsze ofiary

Nasza akcja pomocy szkole P. M. S. w Komiennej Górze na Po-

lesiu, znalazła żywy oddźwięk wśród Czytelników. Ze wszystkich stron kraju płyną datki bezpośred- nio do szkoły, lub za pośredni- ctwem redakcji.

Otrzymałmy ostatnio od p. M. Martini z Krynicy zł. 2, oraz od J. Lisowskiego ze Lwowa zł. 5, które przekazaliśmy szkole w Ka- miennej Górze. Wszystkim Czytel- nikom serdecznie dziękujemy za zainteresowanie biednymi, małymi Poleszankami.

Ofiary prosimy uprzejmie kie- rować do szkoły w Kamiennej Gó- rze na ręce p. Jackowskiej, lub za pośrednictwem redakcji.

PALTA
gotowe i na zamówienie
St. Czarniński
marszałkowska 145

KINO „LOS” Krakowskie Przedmieście 60

„Szanghaj”
W niedzielę i święta 2 poranki
11 i 13 CENY od 64 gr

Pierwszoroczne
skosci KALKI,
IAŚNY, ATRA-
MENTY, TUŚZE
KLEJE
polica
„SŁOŃCE” Spółka
z o. o.
WARSZAWA, ul. LUDNA 5/8, tel. 9-53-58
Zadać wazdzicie

HOLLYWOOD
Pocz. w niedzielę, święta 34
w dni powszednie 54

NAJWIELEJSZA KOMEDIA SEZONU
DZIECI SZCZĘŚCIA
LILIAN HARVEY, WILLY FRITSCH
NA SCENIE REWIA CHORO JORANDA

KINO TEATR KOMETA
UL. CHŁODNA 47A

„PRZYGODY CZŁOWIEKA BEZ KAZDISKA”

W roli głównej
ANTONY ADVESE
NA SCENIE REWIA

aktualna. 21.00 Koncert w wykonaniu Orkiestry P. R. z udziałem Jerzego Czapińskiego — śpiew. 22.00 „Telefon usprawia życie” — skecz. 22.30 Mu- zyka taneczna (płyty).

Podpisanie umowy z Gdańskiem W Madrycie i Walencji — zaraza

Protokół z 18 września 1933 r. uzupełniony i przedłużony do 31 grudnia 1939 r.

GDANSK, 6.1. (PAT). Prowadzone od dłuższego czasu rokowania w sprawie wykorzystania portu gdańskiego przez Polskę, doprowadziły do zawarcia porozumienia. Protokół z dn. 18 września 1933 r. przedłużony został do 31 grudnia 1939 r., przy czym obie strony uzgodniły pewne punkty, dotyczące interpretacji i wykonania powyższego protokołu.

Chodzi tu o następujące sprawy: Przy ocenie stopnia wykorzystania portu gdańskiego, należy uważać za miarodajną wartość przeładunkową ruchu towarowego w porcie gdańskim i braki podług utrzymywania struktury portu w ramach możliwości gospodarstwa morskiego, oba porty traktowane będą na równi. W szczególności zezwolenia przywozowe zawierające będą w przyszłości klauzulę:

Senat wyraził jednocześnie gotowość przeprowadzenia z zainteresowanymi polskimi sferami gospodarczymi rozmów, celem wyjaśnienia, czy i jakie ułatwienia i korzyści mogłyby być udzielone tym przedsiębiorstwom, które biorą udział w ruchu i przeładunku portowym w Gdańsku. Rozmowy mają zmierzać do poparcia ruchu morskiego przez port gdański oraz do zacieśnienia współpracy portu gdańskiego z zapleczem polskim.

Ze swej strony rząd polski oświadczył, iż przy wydawaniu wszelkiego rodzaju zezwoleń oraz udzielaniu ulg, dotyczących ruchu morskiego, oba porty traktowane będą na równi. W szczególności zezwolenia przywozowe zawierające będą w przyszłości klauzulę:

„przez porty polskiego obszaru celnego“ bez wymienienia jednego z portów.

Strona gdańska wydała w powyższej sprawie identyczny komunikat.

GENEWA, 6.1. Sekretariat Ligi Narodów komunikuje, iż przedstawiciel komitetu higieny Ligi Narodów w osobach dr. Wroczyńskiego i lekarza gen. Lasneta (oraz tegoż zastępcy dr. Laigret-

ta) przybyli 29 grudnia do Walencji. Misją delegacji było nadzienie się z hiszpańskim ministrem zdrowia, celem zbadania sposobów walki z chorobami zakaźnymi wśród ludności cywilnej, roz-

przepraszającymi się w stopniu zastraszającym.

W porozumieniu z rządem hiszpańskim i z pomocą władz sanitarnych, delegacja zbadała warunki sanitarne ludności cywilnej oraz uchodźców z innych prowincji.

Następnie delegacja udała się do Madrytu, gdzie bawiła 3 dni, i gdzie zbadano zagadnienia zdrowia publicznego oraz specjalne położenie ludności miasta. Raport, który delegacja przedstawiła ministrowi zdrowia publicznego rządu Walencji oraz radzie Ligi Narodów, będzie oparty na badaniu na miejscu oraz na zwiędzeniu miejscowości, narażonych na rozszerzenie się epidemii w stopniu szczególnie zatrważającym.

Szerzenie się chorób zakaźnych zarówno w Madrycie, jak i w Walencji, pozostaje w ścisłym związku z działaniami wojennymi i krwawym terrorem czerwonych, pochłaniającymi dziesiątki tysięcy ofiar, których trupy nie grzebano nierzadko całymi tygodniami, stając się źródłem zarazy.

Wykrycie

tajnej drukarni

RYGA, 6.1. W tych dniach w okolicy Kalwarii wykryto u pewnego wieśniaka tajną drukarnię, w której znajdowano szereg odcisków komunistycznych i proklamacyj. W związku z tym aresztowano dwie osoby.

Przełom pod Escuriale

Czerwoni ślą posilki Droga Madryt — Escorial odcięta

PARYŻ, 6.1. Jak donoszą, wojska powstańcze przełamały linię wojsk rządowych na przestrzeni półtora kilometra w kierunku na Torreladones, zbliżając się do punktu, w którym droga z Madrytu do Escorialu przecina rzekę

Guadarrama. Wojska rządowe wysłały pod osłoną mgły dwa pociągi napelnione wojskiem na zagrożony odcinek Escorialu. Jednocześnie zaobserwowano wielką ilość samochodów ciężarowych z transportami żołnierzy rządo-

wych, udając się w kierunku Colmenar — Viejo.

MADRYT, 6.1. Na froncie madryckim artyleria powstańcza bombardowała centralne dzielnice stolicy. Bombardowanie trwało 35 minut. 6 granatów upadło w bezpośredniej bliskości centrali telefonicznej, w której schronił się posterunek obserwacyjny artylerii wojsk rządowych. Budynek centrali został częściowo zniszczony. Zaraz po pierwszych wybuchach pocisków artyleryjskich poczęła ludność madrycka szukać ocalenia w schronach i stacjach kolei podziemnej. W południe odbył się atak 14 bombowców i samolotów powstańczych, konwojowanych przez samoloty myśliwskie. Na miejsca koncentracji hiszpańskich wojsk rządowych i brygady międzynarodowej w dzielnicy uniwersyteckiej zrzucono wielką ilość bomb najcięższego kalibru.

HLECZARNIA D ANGLA najlepsze kolacje nabołowe 80

Wojna narodów w Hiszpanii

W szeregach czerwonej armii

bezrobotni lotnicy amerykańscy, socjaliści i komuniści angielscy, żyd z Polski

PARYŻ, 6.1. W paryskim wydaniu „New York Herald Tribu-

ne“ pojawił się artykuł, opisujący przeżycia czterech lotników amerykańskich, którzy w ciągu 6 ubiegłych tygodni walczyli w Hiszpanii po stronie wojsk rządowych i obecnie powrócili do Paryża. Lotnikami tymi są Sag Bert Acosta, bohater przełomu transatlantyckiego, mjr. Frederic Dan Berry i Eddie Schneider. Lotnicy ci oświadczyli na wstępie opowiadania swych przeżyć, że nie wezmą już nigdy więcej udziału w wojnie domowej. Do wojska hiszpańskiego zaangażowali się w braku jakiegokolwiek pracy i pieniędzy. Po przybyciu do Walencji lotnicy podpisali kontrakty, gwarantujące im wypłatę 50 dolarów dziennie.

Socjaliści w przymierzu z komuną

LONDYN, 6.1. Angielska niezależna partia pracy wydała komunikat, iż „Ochotnicy“ zwerbowani dla armii rządu hiszpańskiego, mają w tych dniach opuścić Londyn pod kierownictwem niejakiego Edwarda, udając się do Hiszpanii. Sekretarz Niezależnej Partii Pracy — jak donoszą ze źródeł niemieckich — oświadczył, że nie ma nic przeciwko wysłaniu ochotników do Hiszpanii dla wzięcia udziału w wojnie domowej po stronie rządu hiszpańskiego. Robotnicy, udający się do Hisz-

panii, składają się z członków Niezależnej Partii Pracy. Grupa ochotników, udająca się do Hiszpanii, liczyć ma około 200 — 300 osób. Niezależnie od powyższego, prowadzona jest również rekrutacja ochotników w szeregach komunistów. W ostatnich dniach udało się Anglii do Hiszpanii około 500 osób, zwerbowanych z pośród komunistów angielskich.

Inż. Goldszajn z Łodzi

ŁÓDŹ, 6.1. Żyd z Łodzi, inż. Goldszajn wyemigrował przed kilku laty do Hiszpanii i brał czynny udział w wojnie domowej po stronie rządu hiszpańskiego. W jednej z walk pod Madrytem inż. Goldszajn został ciężko ranny i zmarł w szpitalu. Rodzina inż. Goldszajna w Łodzi rozpoczęła starania o ekshumację zwłok i przewiezienie ich do kraju. Sprawa załatwiona została pomyślnie — dokonano ekshumacji, zwłoki spalone w krematorium hiszpańskim i prochy przewieziono w specjalnej urnie do Warszawy, gdzie miały być pochowane. Zarząd gminy żydowskiej w Warszawie przeciwstawił się pochowaniu prochów na cmentarzu żydowskim. Obecnie trwają pertraktacje w sprawie pochowania prochów na cmentarzu żydowskim w Łodzi.

Nagrody pieniężne

dla zwycięzców w wyścigach konnych w Zakopanem

Małopolski klub jazdy we Lwowie, jako organizator zimowych konnych imprez w Zakopanem, rozstrząsł już do wszystkich klubów jeździeckich program zimowych zawodów konnych w Zakopanem na r. 1937. Program przewiduje ogółem 5 dni konkursowych.

Dnia 17. I konkurs otwarcia o nagrodę kupców i przemysłowców Zakopanem w łącznej wysokości 700 zł., podzielonej na 9 nagród. Dnia 19. I konkurs o nagrodę wędrowną imienia Małopolskiego Klubu Jazdy i nagrodę pieniężną w łącznej wysokości 600 zł., podzielonej na 9 nagród. Konkurs ten przewiduje 12 do 14 przeszkód wysokości ok. 1.20 m., szerokości 3.50 m., przy szybkości 400 mtr./min. Dnia 21. I konkurs o nagrodę 700 zł., podzielonych na 9 nagród. Przeszkód 12 do 14, wysokości ok. 1.30 m., szerokości 3.50 m., przy czym o zwycięstwie decyduje szybkość. Dnia 24. I konkurs o puchar wędrowny P. Prezydenta R. P. oraz nagrodę pieniężną w wysokości 1.200 zł. ufundowaną przez p. ministra spraw zagranicznych, przy 15 — 16 przeszkodach, wysokości ok. 1.40 m., szerokości 4.00 m. i szybkości 440 mtr./min. Dnia 26. I konkurs połączony o nagrodę w wysokości 1.000 zł., podzielonych na 16 nagród. Parcours tego konkursu obejmuje dla pań 12 do 16

przeszkód wysokości ok. 1.10 m., szerokości 2.50 m. i tyleż przeszkód wysokości 1.20 i szerokości 3.50, dla panów przy szybkości 440 mtr./min. Zapisy do zawodów mają być przyjmowane do dnia 11 bm. w sekretariacie Małopolskiego Klubu Jazdy, Łwów, ul. Romanowicza 11 a.

Z dużej chmury... mały deszcz

Zamiast 500 zł. — 8 zł. grzywny

We wtorek rozpatrywano w Sądzie Okręgowym w Warszawie szereg spraw związanych z „wizytą“ p. premiera Składkowskiego w bazarze na

Trzy zamachy samobójcze Radka

LONDYN, 6.1. Dziennik angielski „Daily Express“ donosi, jakoby aresztowany pod zarzutem akcji przeciw Stalinowi b. naczelny redaktor „Izwestii“, Karol Radek, próbował trzykrotnie popełnić samobójstwo w więzieniu.

Przepelnione cerkwie w Rosji

podczas świąt Bożego Narodzenia

MOSKWA, 6.1. Z powodu spadających według starego stylu, w dniu 6 stycznia świąt Bożego Narodzenia, zaobserwowano w cerkwiach moskiewskich niebywały natłok. Świątynie były na-

pełnione modlącym się tłumem, głowa przy głowie, tak, iż w godzinach wieczornych zachodziła obawa wypadków. Setki ludzi stały przed świątyniami na mrozie i w śniegu. Natłok spowodowany był również małą ilością świąt, których obecnie w Moskwie pozostało około 30. Wiadomości te są w jawnej sprzeczności z rozszerzanymi przez propagandę sowiecką zapewnieniami o zanikaniu uczuć religijnych wśród narodu rosyjskiego.

Pogłoski o Hitlerze

Oficjalne zaprzeczenie

BERLIN, 6.1. Niemieckie biuro informacyjne zaprzecza wiadomości, podane przez jedną z francuskich agencji prasowych, jakoby kanclerz Hitler miał się z dniem 30 stycznia urzec godności szefa rządu, zatrzymując jedynie godność szefa państwa.

JESI CHCESZ SIĘ SZYBKO DOPRZE OGOLIĆ KUP
MYDŁO KREMLIOWE
MAKSYMILIANA WŁASPRZYCKIEGO
WARSZAWA PIUSA XI NR 30

Trudne zadanie Rady Adwokackiej

Jak przywrócić normalne stosunki w adwokaturze krakowskiej?

KRAKÓW, 6.1. (PAT). W środę dn. 6 b. m. odbyła się w gabinecie dziekana krakowskiej rady adwokackiej narada komisji, delegowanej przez naczelną radę adwokacką w Warszawie.

Komisja ta w składzie adw. Jana Nowodworskiego, jako przewoźniczącego oraz adwokata Aleksandra Margolis i Jana Morawskiego — jako członków wystąpiła wyjaśnić, dotyczących stosunków, powstałych na gruncie izby adwokackiej w Krakowie.

Po wymianie zdań, w której brali udział krakowscy członkowie naczelnej rady adwokackiej

oraz dziekan Gabryelski, komisja naczelnej rady adwokackiej doszła do wniosku, że dla uzdrowienia stosunków i dla umożliwienia normalnego funkcjonowania organów samorządu adwokackiego izby krakowskiej, koniecznym jest aby przedstawiciele adwokatów chrześcijan i żydów podjęli rokowania, zmierzające ku takiemu ustaleniu warunków współpracy wszystkich grup istniejących w adwokaturze okręgu krakowskiego, które by gwarantowały należyte sprawowanie czynności samorządu dla dobra adwokatury.

Oddział saperów na Howerli

rozkopuje lawę śnieżną

STANISŁAWÓW, 6.1. (PAT). W miejsce tragicznej katastrofy pod Howerlę przybył oddział wojska ze Stanisławowa, z odpowiednimi narzędziami saperskimi i po przeprowadzeniu systematycznego sądownia, rozpoczął planowe rozkopywanie zasypanego lawiną

obszaru. Dotychczas żadnych śladów nie znaleziono. Dziś rano nastąpiła w Czarnohorze niespodziewana odwilż, a wieczorem zaczął padać gęsty śnieg. Wobec możliwości dalszych opadów śnieżnych, nadzieje na odnalezienie zwłok zasypanych narciarzy lwowskich są bardzo małe.

16-letni chłopiec

Zastrzelił swą siostrę

W Gnieźnie zdarzył się wstrząsający wypadek w mieszkaniu p. P. Białkiewiczów przy ul. Warszawskiej 26-a. 16-letni syn p. Białkiewicza, Stanisław, korzystając z nieobecności swego brata wojakowego, zaczął bawić się jego rewolwerem. W pewnej chwili gdy do pokoju weszła jego siostra, 30-letnia panna Teresa, rewolwer nieoczekiwanie wystrzelił i kula ugodziła p. Teresę w głowę, kładąc ją na miejscu trupem. Na miejsce wypadku przybyła natychmiast policja, która zabrała nieszczęśliwego sprawcę zabójstwa. Zwłoki tragicznie zmarłej siostry przewieziono do kliniki szpitala.

Zmarł adw. Fedak

LWÓW, 6.1. Dziś we Lwowie zmarł senior adwokatów ukraińskich dr. Stefan Fedak. Śmierć znanego powszechnie we Lwowie działacza ukraińskiego wywołała żal ogólny w kołach ukraińskich.

Zjazd w Zakopanem

w grudniu ub. r.

W ciągu grudnia 1936 r. przybyło do Zakopanego 9173 osób. Najwięcej osób przyjechało do Zakopanego w okresie świątecznym t. j. od 27 grudnia, przy czym wyjazd jak do tej pory jest minimalny, większość gości zatrzymuje się dłużej. Liczba t. zw. goście-dni przyniosła w ciągu grudnia 1936 r. 158.811.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt tylko w godz. 14-17.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 3 a. Tel. 309-33. Dział ogłoszeń i Kantor (prenumerata) — Aleja Jerozolimska 3 a, I piętro, tel. 7-27-33. Dział ogłoszeń, ul. Zgoda 6, m. 20. Tel. 609-01. Skrzynka pocztowa 745. Konto PKO 23400. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Piotrków Trybunalski, Stowackiego 8, tel. 99. Włocławek, Cyganki 34, tel. 135.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1. i 2. stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarzkie 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże i tery w ogłoszeniach „drobnych“ liczy się za oddzielne wyrazy, — tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty i wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druków ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Wydział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC“, Sp. z ogr. odp.